

Агресија НАТО-а на нашу земљу

РУЖНО ЛИЦЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Главна претња светској безбедности је НАТО. То је агресивна војна организација која је више пута кршила међународно право, започињала ратове а, прва жртва је била СРЈ. Северноатлантски пакт је злочиначка организација која, пре или касније, треба да буде кажњена за све злочине које је починила. И да исплати репарације за злочине. Отворена је Пандорина кутија да се рат покреће без одобрења СБ УН. Не сме се заборавити нити опростити, рекао је у Београду, поводом две деценије од агресије, Јевгениј Примаков, депутат руске Државне думе.

Оно што се догодило 1999. године био је светски преседан. Од тога да је највећа светска ратна машинерија ударила у малу земљу без одобрења Савета безбедности УН, преко чињенице да је НАТО од одбрамбеног војног савеза прерастао у агресивну наднационалну структуру која служи интересима неокapитализма, а не миру у свету, како званично прокламују своје прља-ве мисије, до несразмерне употребе силе у јединици времена, каква до тада није ниједном примењена на земаљској кугли и модел како се тероризам и интернационализам користе за освајачке циљеве Запада. Тако су моћници којима воња сила у топузу отпочели поход на свет, јер су многе експерименте у живо применили против СРЈ, стављајући под ноге међународно право, посебно међународно ратно право.

Србија ничим није изазвала ни узроковала НАТО агресију, баш као што ни наша побијена деца ничим нису заслужила да буду убијена. Србија је урадила оно што би урадила свака слободна земља, борила се и бранила од терористичких напада, а зато је, уместо награде и признања, доживела да буде нападнута и бомбардована, изјавио је министар одбране Александар Вулин на Међународној конференцији „Мир и напредак уместо ратова и сиромаштва“, у оквиру обележавања 20 година од одбране од агресије НАТО-а на СРЈ.

Он је подсетио да није први пут у историји српског народа да га нападају већи, да му побију децу и одузму земљу, али је први пут да су се ратни савезници, са којима смо у два светска рата изгубили више од два милиона живота борећи се за заједничке вредности слободе и правде, ујединили са онима против којих смо се у тим ратовима борили, управо зато што нису веровали у те идеје.

Према речима министра Вулина, време у којем је српски народ учен и скоро васпитан да је агресија НАТО-а заправо била изазвана и да су Срби сами криви за свако зло које их је задесило, део је прошлости.

Одлуку да Србија буде војно неутрална, министар Вулин види у опредељености Србије да буде слободна.

Србија је изабрала да буде војно неутрална и нећемо постати чланица НАТО пакта макар били последња земља у Европи која није чланица НАТО пакта. Тако смо изабрали и зато што су нас бомбардовали, али на првом месту зато што никада нећемо да будемо у прилици да по туђем наређењу радимо другим народима оно што су радили нама. Србија је изабрала да буде слободна. Србија је изабрала да буде војно неутрална, поручио је Александар Вулин.

У име српског народа, министар Вулин је захвалио свим учесницима Конференцији који су, као и пре 20 година, у најмрачнијем часу српске историје – за време агресије НАТО-а, имали храбрости да буду уз Србију и Србе и проносе истину о агресији у свету.

У тим тешким и најмрачнијим тренуцима, када су све политичке елите овог света мирно посматрале како се убија један, мали бројем, али народ жељан слободе, уз нас су били храбри појединци. Двадесет година касније, они су се скупили овде, у Београду, да виде народ који је другачији, који је храбар као онда, али који се опоравио од времена од 2000. до 2012. године, народ који има храбрости да ствари назове правим именом. Желим да им захвалим у име читавог српског народа. Када је било тешко, они су у својим земљама, где су били због тога критиковани и нападани, говорили истину о Србији, рекао је министар Вулин и поручио да је Србија земља која памти и да су Срби народ који не заборавља никада ни добро ни зло.

Организатори Међународне конференције, којој су се одазвали бројни експерти међународног права, историјских, војних и политичких наука, социјалних и хуманитарних организација из око 50 држава света, су Београдски форум, Клуб генерала и адмирала Србије, СУБНОР Србије и Друштво српских домаћина.

Више од 70 пријављених говорника изнело је своје виђење агресије и изразило подршку српском народу и његовом руководству за упорно супротстављање сили и пожртвовање херојској одбрани права малих народа на суверенитет и сопствени избор.

Овде желим да представим идеологију Европе. У Европу сам веровао, али у њу сам престао да верујем. Било је то након моје посете Словенији, када сам чуо како говоре да треба да подигну зид од три метра према Босни, према Србији, према Македонији. То је страшна пропаганда која ме је разочарала. Замислите, да се Средња и Јужна Европа третирају са идеолошког аспекта, а не као земље. С друге стране морам да покушам да будем критичан. Сувисише сам касно сазнао шта је био Голи оток. Сећам се посете манастиру Манасија, када сам упознао монахињу која је тамо продавала сувенире. Говорио сам српски са акцентом, а монахиња ми је тада рекла да је она из Ирске и да се ту замонашила. Био сам задивљен њеном предањем и посвећеношћу у којој је радила свој посао. То је моја Европа, рекао је писац светског гласа Петар Хандке.

Сергеј Бабурин се zaloжио за постављање захтева НАТО-у за надокнаду ратне штете Србији.

Агресори из 1999. остали су некажњени. Данашња Србија мора да постави питање материјалне штете која је причињена земљи у целини и постави питање кривичне одговорности конкретних лица, као што је тадашњи генерални секретар НАТО-а Хавијер Солана, који је дао налог за агресију. Руска дума је већ 17. јуна 1999. године усвојила изјаву и одлуку број 4137 о неопходности позивања на одговорност Хавијера Солане, која је и данас на снази. Али иницијатива треба да крене из Србије и Русија ће је подржати. Срби морају да начине једноставан избор да се врате савезу с Русијом, јер компромис између добра и зла није могућ, изјаснио се Бабурин.

Иза интервенције НАТО-а стоји једна велика гомила лажи, истакао је Жак Огар, бивши шеф специјалних француских јединица и наставио:

Свему је виновала велика лаж и понављање речи „геноцид“ од стране Клинтонa и њему блиских. На основу те кампање добили смо погрешну слику о десет хиљада мртвих, што би за НАТО требало да буде довољан разлог за бомбардовање и напад на СРЈ... Показало се да је на Косову данас веома тешко бити Србин, Ром или Горанац. Наравно, Република Косово је све само не држава демократије заснована на праву и у којој се поштују људска права. То је марионетска творевина коју подржавају неке европске земље и то треба да буде на срамоту ЕУ.

Иностранци члан Српске академије наука и уметности др Јелена Гускова подвукла је да су Американци дуго планирали рат у бившој Југославији, тако да ништа није могло то да измени или спрчи.

Све остало било је добро изрежиран сценарио. И Рачак, и Рамбује и Париз и ултиматум Ричарда Холбрука. С којим осећањем су се Американци спремали за напад на Југославију? Талбот је у својој књизи написао да је у влади САД владало мишљење „да операција неће дуго трајати“ и да је Милошевић плашљиви кавгаџија и ако га мало јаче lupиш, згрчиће се“. Командант снага НАТО-а у Европи Весли Кларк признаје да је сламање кичме Србије био један од приоритетних циљева Америкe, казала је Јелена Гускова из Руске Федерације.

Ако буде правде, а надамо се да ће је бити, сви налогодавци злочина почињених у Србији 1999. године и они који су то неопредно чинили, стаће пред строги суд човечанске правде.

Нема недодирљивих. Нема богова на тлу.
Звонимир ПЕШИЋ

Обележавање 20-годишњице од агресије НАТО-а на СРЈ

СРБИЈА ПАМТИ

Председник УВПС Љубомир Драгањац положио је букет цвећа на Споменик деци жртвама агресије НАТО-а

Полагање венаца и цвећа на Споменику „Вечна ватра“ у парку мира на новобеоградском ушћу

Некада је овде горела вечна ватра

Борци за мир из Грчке допутовали су у Београд да би изразили солидарност са српским народом

Широм Србије грађани, припадници војске и полиције, обележили су две деценије од како је отпочела брутална агресија на СРЈ, односно Србију. Том приликом евоциране су успомене на жртве агресије, одата им је пошта, а било је речи и о одбрани војске и отпору који је пружао народ. Никада као тада није владало јединство народа, никада тако добро није функционисала држава.

Низом манифестација ова година биће посвећена управо херојској одбрани народа и војске од агресије најмоћнијег војног савеза на кугли земаљској. Ни овога пута, као много пута до сада, Србија није покорена. Остала је усправна...

Војни пензионери у многим градовима

укључили су се у обележавање годишњице агресије.

У име Удружења војних пензионера Србије, поводом две деценије од агресије НАТО-а на Савезну Републику Југославију, председник УВПС Љубомир Драгањац положио је 24. марта цвеће на Споменик страдалој деци током 78 дана бомбардовања и на Спомен-комплекс „Вечна ватра“ у новобеоградском парку „Ушће“.

Многобројне организације и удружења, међу којима и представници амбасада Русије и Белорусије одали су пошту 79 деце који су били мета бомби западног војног савеза и нису дочекали слободу.

Свечаност су традиционално организовали Београдски форум за свет равно-

правних, Клуб генерала и адмирала Србије, СУБНОР Србије и Удружења српских домаћина. Међу учесницима интермеморативне свечаности су и интелектуалци борци за мир из око 50 земаља света који су у током два дана били учесници међународне конференције „Мир и напредак уместо ратова и сиромаштва“.

На Спомен-комплексу „Ушће“ окупљеним грађанима и редставницима многобројних удружења и организација обратио се председник Клуба генерала и адмирала Србије Миломир Миладиновић, који их је подсетио на дане од пре двадесет година, али и обавестио о резултатима тек завршене дводневне међународне конференције.

Узвикивањем парола против НАТО-а, тридесетак бораца за мир из Грчке изразило је став да западни војни савез треба укинути.

Потпуковник Војске Србије Вељко Бућковић говорио је поему „Вечна ватра“.

З. П.

Одржана седница Главног одбора Скупштине УВПС

ПРИПРЕМА ЗА СЕДНИЦУ СКУПШТИНЕ

И овом приликом било је речи о војном здравству које је оптерећено многим проблемима

У Дому ВС у Београду 26. марта одржана је седница Главног одбора Скупштине УВПС. На дневном реду су биле следеће теме: Разматрање и усвајање материјала и предлога дневног реда за предстојећу седницу редовне годишње Скупштине УВПС, разматрање и усвајање предлога за измену Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у УВПС, упознавање Главног одбора са годишњим извештајем Надзорног одбора, усвајање годишњег извештаја о финансијском пословању за 2018. годину и Разматрање и усвајање годишњег извештаја о гласилу „Војни ветеран“.

И овом приликом било је речи о проблемима у здравственом збрињавању војних осигураника.

Сви материјали усвојени су једногласно, а занимљива расправа вођена је у вези са уређивачком концепцијом, квалитетом објављених прилога, дизајну и штампању „Војног ветерана“. Потврђена је одлука 01/број 8418-9 од 20. 12. 2018. године о начину претплате на „Војни ветеран“, уз обавезу да извршни одбор регулише начин претплате за општинске организације са малим бројним стањем.

З. П.

Крушевац одао пошту браниоцима 1999. године

НЕЋЕ НАМ УГАСИТИ ОГЊИШТА

Поводом 20-годишњице од агресије НАТО-а на СРЈ венце на Спомен обележје палим борцима 125. моторизоване бригаде положила је делегација Команде гарнизона са командантом пуковником Радетом Рњаковић на челу, делегација Управе града Крушевца са градоначелником Јасмином Палуровић на челу, начелником Расинског округа Браниславом Весићем, делегација УВП Крушевац, коју су чинили председник ГрОд Душан Самарџић, потпредседник ГрОд Ванчо Филиповски и секретар ГрОд Горан Мишковић, затим делегације Организације РВС, удружења РВИ, СУБНОР-а, Удружења бораца ратова 1991.-1999. године, Удружења за неговање слободарских традиција, Кола српских сестара Крушевац, Удружења „Градитељи мира“, ветерана 125. мтбр и породица погинулих бораца.

Након одавања поште палим борцима, одржан је парастос који је служио изасланик владике Крушевачке епар-

хије, а затим су породице палих бораца упалиле свеће и положили цвеће.

Отварајући комеморативни скуп, командант гарнизона пуковник Раде Рњаковић је рекао: „Данашњи дан – Дан сећања на оне који нису више међу нама, нека буде надахнуће садашњим и будућим генерацијама, како се брани слобода Отаџбине, као и опомена свима онима који се усуде да нам угасе огњишта, покушају да нас протерају са кућног прага и избришу наше историјско памћење“.

Поводом сећања на двадесетогодишњицу, а у сарадњи са Културним центром Крушевац и Крушевачким позориштем, одржан је краћи уметнички програм, а наступиле су ученице музичке школе „Стеван Христић“ и Етно ансамбл „Лазарице“.

Након комеморативног скупа уследила је посета Спомен-соби 125. бригаде и пријем породица погинулих бораца и гостију.

Мр А. Симоновски

Дан сећања на жртве агресије НАТО-а

НЕУСТРАШИВИ ПАРАЋИНЦИ

Општинска организација Удружења војних пензионера Параћин, обележила је Дан сећања на жртве агресије НАТО-а. На платоу испред Средњошколског центра, покрај Споменика палим борцима општине Параћин у ратовима од 1990. до 1999. године, окупио се велики број грађана, припадника бораčkih организација и породица палих бораца. Делегације општине Параћин, Војске Србије, Полицијске станице Параћин, Удружења бораца отаџбинских ратова општине Параћин, Кола српских сестара, Општинског одбора СПС Параћин, Народног покрета „Сви за Параћин“, хуманитарне организације „Срби за Србе“ и општинска организација УВПС Параћин, положили су венце и цвеће у знак сећања жртве агресије НАТО-а на Савезну Републику Југославију 1999. године.

Параћин је 1999. године бомбардован 16. 18. и 19. априла, 7. 8. и 12. маја. Огромна штета нанета је објектима ВЈ и викенд насељу „7. јули.“

У рату су смртно страдала четири Параћинца: потпуковник – пилот ВЈ Живота Ђурић, командир 241. ловачко-бомбардерске ескадриле, 98. ловачко-бомбардерског пука, војник Бојан Милетић, возач гусеничног моторног возила и возила точкаша у 240. самоходном ракетном пуку ПВО, водник I класе полиције Срђан Стојковић, полицајац ПС Параћин и млађи водник I класе полиције Жарко Крстић, полицајац ПС Параћин.

М. Стевић

У Нишу одржан пети официрски бал

У РИТМУ ТРАДИЦИЈЕ

Колом краљице Драге и ове године је отворен пети Официрски бал који је одржан у холу Дома Војске Србије у Нишу, а потом су официри са својом пратњом заплесали уз Краљево оро. Отмено, у балским хаљинама и свечаним униформама официри су лаганим корачком отплесали и валцер „Тамо далеко“ као и „Српски валцер“. Бал је настављен у истом тону, али уз музику Лујајућих срца, а свечарској атмосфери допринели су и вокални солисти Ренато Херц и Јасна и Драгослав Михајловић Канаринац.

„Припадници 3. бригаде КоВ јединице у Гарнизону Ниш, поред задатака које извршавају на вежбама, гађањима, у Копненој зони безбедности и у мировним операцијама, велику пажњу поклањају очувању и неговању традиције. Пету годину за редом организујемо Официрски бал за припаднике војске и Нишлије, са циљем да се песмом, игром, валцерима, присетимо старих тра-

диција, да их чувамо, а посебну традиције српске војске и нашег Гвозденог пука“, казао је пуковник Драган Антић, начелник Штаба Команде Треће бригаде, домаћин бала.

„Официрски бал у Нишу и балови у Врању, Краљеву, Панчеву и Новом Саду отпочели су и постали традиција захваљујући идеји и иницијативи команданта Копнене војске генерал-потпуковника Милосава Симовића. Официрски бал је организован поводом Дана државности и Дана жена“, рекао је пуковник Драган Антић.

Традиција официрских балова у Нишу обновљена је 2015. године.

Заслуга за организовање дворских и официрских балова у Србији припада кнезу Михаилу Обреновићу. На баловима су били само пажљиво одабрани гости из тадашње елите друштва. Балови су одржавани по строго утврђеној процедури, а окупљали су министре, саветнике, високе официре са су-

пругама, дворске госпође и стране дипломате.

Први официрски бал организован је 1852. године у Београду. Након тога балови су почели да се организују и у другим гарнизонима све до 1941. године, када је ова традиција прекинута.

У оквиру многобројних културних дешавања у Нишу

опстаје и официрски бал који је пресељен из Врања и после 74 године обновљен у Гарнизону Ниш. Том граду га је даровао генерал-потпуковник Милосав Симовић. Он је у Нишу оформио и плесну групу „Тамо далеко“ коју чине официри, подофицири и војници из Гарнизона Ниш. Извор „Народне новине“

Успјешан једногодишњи рад

МОЗАИК УСПЕШНИХ АКТИВНОСТИ

Удружење војних пензионера Подгорица одржало је годишњу Скупштину на којој су анализирани резултати у протеклој години и усвојен програм рада за наредни период. Чуло се да је прошла година била је крцата задацима, почев од изборне Скупштине до обиљежавања јубиларне 25-те годишњице Удружења, али све је добро организовано и успјешно завршено.

У извјешају и дискусијама посебно је наглашена стамбена проблематика и негативна рјешења по тужбама за исплату заостале разлике пензија. О тим питањима учеснике Скупштине информисао је предсједник Удружења војних пензионера Црне Горе Жељко Вукић. Он је рекао да је од Министарства одбране затражено да дају квоту станова који ће припасти војним пензионерима.

Рјешења по тужбама за исплату заостале разлике пензија је топло – хладно. Адвокат Бјелановић који заступа војне пензионере рекао да је послао жалбу Уставном суду Црне Горе. Чека се рјешење.

У извјештају и дискусијама је речено да је испољена брига за старе болесне и угрожене. Учињени су бројни обиласци и стање је сагледано. Угроженима је додељивана једнократна новчана по-

моћ. За хумани рад и људски однос стижу бројне захвалности пензионера.

За унапређење здравог стила живота и рекреације стара се Спортско-рекреативно друштво „Војни ветерани“ које организује спортско првенство војних пензионера и учествује на спортско-рекреативне сусрете Ветерана Црне горе са којих доноси пехаре, медаље и признања.

Није занемарено ни питање његовања традиција. Делегације Удружења положили су вијенце на споменику Партизану борцу на Горици 9. маја, 13.

јула и 19. децембра, били су на Сутјесци и прослави Дана Војске Црне Горе. Припадници родова обиљежавају дан својих родова, окупљају се, друже, евоцирају успомене, имају свој понос, популаришу војнички позив и чувају официрску част.

Дискутовало се и о пријему официра који су скоро отишли у пензију да се придруже и унаприједи рад, јер сад је мањи прилив од оних који одлазе на починак.

За предсједника Градског одбора изабран је досадашњи потпредсједник Радован Бецић а за потпредсједника Радош Жугић.

На основу извјештаја и дискусија усвојен је програм рада за наредни период.

Р. Здравковић

Годишња скупштина војних пензионера Панчева

У ПРВОМ ПЛАНУ БРИГА О ЧЛАНСТВУ

Седница годишње скупштине војних пензионера Панчева одржана је 16. марта у Сали Дома ВС. Седници су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац, представник Команде гарнизона Панчево, сарадници и велики број чланова скупштине. Седница је отпочела државном химном, а отворио ју је председник УВП Панчево Живан Марковић, који је поздравио присутне чланове и госте, а затим је минутом ћутања одата почаст за осам чланова који су преминули у периоду од последње седнице Скупштине.

Опширан и садржајан извештај о раду општинског одбора УВП Панчево за протеклу годину поднео је председник Живан Марковић, осврћући се посебно на проблеме у здравственом, социјалном и стамбеном обезбеђењу. У своме излагању још једном је информисао чланове удружења о правима и поступку остваривања помоћи (једнократна помоћ удружења, здравствена помагала, помоћ у ванредним ситуацијама). Такође је подсетио на постојеће уговоре са локалним фирмама у којима је могуће остварити попусте при куповини производа и услуга. На крају излагања изложио је план рада и материјално-финансијског плана за 2019. годину. Извештај о раду Надзорног одбора поднео је Зоран Кандић, председник одбора. Оба извештаја и план рада за текућу годину усвојени су једногласно.

Велики допринос успешном раду скупштине дао је председник УВПС Љубомир Драгањац, који је детаљно информисао присутне о раду УВПС и напорима који су у протеклих година чинили на побољшању статуса и решавању нагомиланих проблема у борби за остваривање стечених права КВП, а и о низу других актуелних питања и предстојећим задацима УВПС.

По завршетку седнице Скупштине организован је заједнички ручак. У току ручка први пут реализована је наградна игра за све учеснике, а наградни фонд је био: апарат за мерење притиска, апарат за мерење шећера, пет књига и пет годишњих претплата за Војни ветеран.

Б. Китановић

Фонд за СОВО рефундираће трошкове за куповину лекова у марту

ПРИЛАГОЂАВАЊЕ СИТУАЦИЈИ

После ступања на снагу прописа да цивилне здравствене установе издају рецепте само у електронском облику и предлога Удружења војних пензионера Србије Управи за војно здравство и Фонду за СОВО од 6. марта да док се цивилне здравствене установе не буду снабделе војним обрасцима рецепата да војни осигураници купују неопходне лекове, а да им се уложене паре за набавку лекова рефундирају посредством Фонда за СОВО, Удружење је из Фонда за СОВО стигао је одговор који објављујемо у целости:

„Након промена у вези са начином прописивања рецепата у домовима здравља из плана мреже РФЗО, која је наступила 1. марта 2019. године, када је повучен из употребе цивилни образац рецепта ЛР1, Управа за војно здравство је доставила војни образац рецепта Сн Сл 15-2 РФЗО ради расподеле филијалама, и даље домовима здравља, где се лече војни осигураници. С обзиром на то да су војни обрасци рецепта предати РФЗО-у 8. марта 2019. године, као и да дистрибуција рецепата, још увек није у потпуности извршена у сваком месту где има војних осигураника, обавештавамо вас о следећем:

Фонд за СОВО врши рефундацију трошкова куповине лекова војним осигураницима за лекове купљене током месеца марта 2019. године. Рефундација трошкова куповине лека се врши на основу захтева, уз фискални рачун, копију специјалистичког лекарског извештаја и копију картице са бројем текућег рачуна. Уколико лек не припада позитивној листи лекова, треба приложити и копију конзилијарног мишљења”.

Забележено у Зрењанину

НИСУ ЗАБОРАВЉЕНИ

Поводом Дана сећања на 20 година од агресије НАТО-а на Србију и тадашњу СРЈ, у Зрењанину је 24. марта одржан комеморативни скуп и положени венци на Спомен обележје погинулим припадницима војске, полиције и добровољаца у ратовима од 1991 до 1999. године, а у организацији Војске Србије, односно Команде за развој банатске бригаде и Града Зрењанина.

У званичан програм, полагањем цвећа, укључио се и Општински одбор УВПС Зрењанин, чију су делегацију чинили: Милутин Стевшић, Лазар Дубравац, Миомир Антић и Стевица Дајић.

Венце су још положили: представници Команде гарнизона Зрењанин, Града Зрењанина, Средњобанатског округа, Удружења учесника ратних сукоба од 1991 до 1999. године, ветерана,

савеза потомака ратова од 1912. до 1920. године, РВИ и породица погинулих бораца као и Организације резервних војних старешина.

Пригодан говор везан за сећање на агресију НАТО-а и на жртве које су притом поднели припадници Војске и грађани Србије, одржао је заменик команданта Гарнизона потпуковник Никола Фатић.

Помен жртвама служили су свештеници Храма Светог Архангела Михаила из Зрењанина.

У програму обележавања Дана сећања учествовала је ученица музичке школе „Јосиф Маринковић” Марија Алексић, а беседу је прочитао историчар Хаџи Борислав Новаковић.

Све је то овековечио фотоапаратом Сабрија Шабановић.

Л. Дубравац

Промовисана студија „Војска Југославије у одбрамбеном рату 1999. године“

У СЛУЖБИ ИСТИНЕ И ПРАВДЕ

У намери да се, на двадесетогодишњицу агресије, стручно и широј јавности укаже на улогу војске у одбрани земље и грађана, приређивачи тог обимног двотомног дела сакупили су излагања више од 50 команданата стратегијског и тактичког нивоа, планера, организатора и непосредних извођача изузетно сложених и ефикасних борбених дејстава против непријатељских снага.

У Конференцијској сали Дома Војске Србије јавности је 19. марта представљена студија „Војска Југославије у одбрамбеном рату 1999. године“, у издању Клуба генерала и адмирала Србије, коју је суфинансирало Министарство одбране. У намери да се, на двадесетогодишњицу агресије, стручно и широј јавности укаже на улогу војске у одбрани земље и грађана, приређивачи тог обимног двотомног дела сакупили су излагања више од 50 команданата стратегијског и тактичког нивоа, планера, организатора и непосредних извођача изузетно сложених и ефикасних борбених дејстава против непријатељских снага. Студија доноси детаљан приказ резултата тих напора.

Тема студије, херојска одбрана земље и примери натчовечанске одважности војника и њихових командира и команданата на борбеним положајима изазвала је велику пажњу јавности, па је сала Дома Војске била премала да прими све љубитеље мемоарских и историјско-публицистичких дела који су имали жељу да сазнају многобројне детаље о херојским подвизима припадника Војске СРЈ у одбрани земље током 78 дана изузетно сурове и неправедне НАТО агресије.

О студији су говорили генерали и адмирал у пензији др Лука Кастратовић, председник Уређивачког одбора, др Радован Томановић, главни и одговорни уредник, Бошко Антић, редактор студије, Милорад Обрадовић и

Спасоје Смиљанић, коаутори и Миломир Миладиновић, председник Скупштине Клуба генерала и адмирала.

— Ова студија је студија истине, у којој су носиоци функција у Војсци Југославије и Министарству одбране у одбрамбеном рату дали прецизна објашњења, податке, спонтане одговоре и сећања на неке могуће недоумице. Студија је против заборава, против историјског ћорсокака и против неправде, јер овај рат био је неправедан из више разлога, рекао је генерал др Лука Кастратовић. — Њен научни циљ произашао је из потребе да се на бази искуства и праксе командног кадра Војске Југославије и Министарства одбране у НАТО агресији, применом научних метода верификује истина о херојској одбрани и ангажовању ВЈ и Министарства одбране у тој агресији. У том смислу, циљеви истраживања су били истина о узроцима и несagleдивим последицама агресије по српски народ, ангажовању ВЈ и МО и постигнутим успесима, кршењу међународног права и Повеље ОУН, исказаној подршци терористичкој организацији тзв. ОВК од стране НАТО, последицама употребе забрањених убојних борбених средстава од стране НАТО... Практичан циљ Студије био је анализа познатих података и постигнутих резултата за закључивање о истинитости догађања, пре, у току и после НАТО агресије на СР Југославију и коришћење тих резултата у научне, образовне, правне и друге доктринарне сврхе, истакао је др Кастратовић.

У студији су изнете бројне анализе не само одбрамбених дејстава и операција Војске СРЈ, већ и агресора који је прве ударе својих ваздухопловних снага усмерио на уништавање југословенских ПВО, командних и комуникацијских система, а затим се, иритиран неуспехом, обрушио на цивилне циљеве и инфраструктуру. Објављено је на стотине података и чињеница о несразмерној борбеној сили и ратној техници коју је НАТО употребио да би, према првобитним плановима, за неколико дана разбио одбрамбене капацитете Војске СРЈ и њиховом константном увећавању како је време одмицало, без постизања жељених ефеката. Посебно су анализирана дејства и улога Коппене војске и РВ и ПВО који су, између осталог и многобројним маневрима, онемогућили ефикасна дејства непријатељских снага. Није заборављен ни значај инжењеријских дејстава и маскирања који су умногоме допринели ефикасној одбрани земље и очувању одбрамбених ресурса Војске СРЈ. Посебно је истакнута улога херојских бригада, чији су припадници исказали висок ниво јунаштва и морала на борбеним положајима.

Објављена у служби истине и чињенице да, ма колико мали, народи који знају цену слободе не могу бити покорени ни побеђени ни од далеко надмоћнијег противника, студија „Војска Југославије у одбрамбеном рату 1999. године“ доноси обиље података који ту истину потврђују.

Д. Г.

Извор: Сајт Министарства одбране

Помен на аеродрому Батајница

НИКО НИЈЕ РЕКАО НЕЋУ

У присуству припадника јединица са батајничког аеродрома и чланова породица настрадалих, молитвено садашњи ваздухопловци и противавионци су се сетили настрадалих колега. На 20-годишњицу агресије НАТО-а, на аеродрому Батајница служена је литургија и помен настрадалим. припадницима војске, полиције, цивилима.

Припадници 204. ваздухопловне бригаде и породице погинулих, евоцирали су успомене на страдале припаднике

РВ и ПВО који су животе положили у одбрани земље.

Бригадни свештеник, јереј Предраг Докић служио је парастос испред споменика „Нико није рекао нећу“.

Након чинодејствовања свештеника, венце на споменик су положили командант бригаде бригадни генерал Жељко Билић и породице пилота мајора Зорана Радосављевића и пуковника Миленка Павловића, који су настрадали у ваздушним окршајима са бројчано и тех-

нолошки надмоћнијим непријатељима.

У центру села Батајница, крај спомен-плоче Зорану Радосављевићу и Миленку Павловићу, чија имена носе две главне улице у Батајници, положено је цвеће. Након тога у Земуну је, код споменика настрадалим припадницима РВВ и ПВО у агресији НАТО-а, служен помен и положени су венци. Венац је положила и делегација Удружења пензионисаних војних летача и падобранца Србије.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у фебруару 2019. године

ПОТПОРА ЗА 30 ЧЛАНОВА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 6. марта 2019. године, размотрио захтеве достављене у фебруару 2019. године, те је на основу прописаних критеријума и испуњених услова донео одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Смедерево АЗ: 27.000,00 – по члану 9.445,30 динара
ОпОр Нови Сад ВЗ: 31.000,00 – по члану 5.799,20 динара
ОпОр Ниш СС: 34.000,00 – по члану 11.039,70 динара
ОпОр Нови Београд СС: 34.000,00 – по члану 9.348,26 динара
ОпОр Земун ДВ: 27.000,00 – по члану 10.578,76 динара
ОпОр Краљево ЗВ: 34.000,00 – по члану 12.498,32 динара
ОпОр Нови Београд ДР: 40.000,00 – по члану 6.582,96 динара
ОпОр Зајечар МД: 40.000,00 – по члану 5.215,20 динара
ОпОр Стара Пазова БМ: 27.000,00 – по члану 12.719,25 динара

ОпОр Ниш ГГ: 34.000,00 – по члану 10.169,15 динара
ОпОр Панчево ЈН: 34.000,00 – по члану 9.591,62 динара
ОпОр Смедерево ТЈ: 27.000,00 – по члану 11.565,60 динара
ОпОр Вождовац ТР: 34.000,00 – по члану 8.625,00 динара

ОпОр Сомбор БС: 34.000,00 – по члану 9.309,25 динара
ОпОр Земун ЂЗ: 34.000,00 – по члану 10.014,09 динара
ОпОр Суботица ВС: 37.000,00 – по члану 7.515,40 динара

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Зајечар СЈ: 15.000,00 – по члану 22.915,91 динара
ОпОр Зајечар ЗД: 20.000,00 – по члану 24.023,33 динара
ОпОр Чукарица СЉ: 10.000,00 – по члану 21.488,23 динара
ОпОр Ниш МЗ: 15.000,00 – по члану 18.725,96 динара
ОпОр Крагујевац ВМ: 15.000,00 – по члану 15.112,51 динара
ОпОр Обреновац ЦМ: 10.000,00 – по члану 22.212,42 динара
ОпОр Нови Београд ТМ: 10.000,00 – по члану 22.661,62 динара
ОпОр Нови Београд ЦС: 12.000,00 – по члану 21.488,23 динара
ОпОр Нови Београд ТК: 15.000,00 – по члану 21.252,66 динара
ОпОр Нови Београд ВЈ: 31.000,00 – по члану 16.135,43 динара
ОпОр Чукарица СМЉ: 15.000,00 – по члану 22.950,76 динара
ОпОр Смедеревска Паланка ТЖ: 12.000,00 – по члану 22.732,85 динара

На основу члана 4. став 2. Правилника

ОпОр Нови Београд ИН: 20.000,00 –
ОпОр Пожаревац ЂМ: 20.000,00 –

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 8. марта 2019. године.

Сви захтеви који су достављени у фебруару 2019. године, решени су. Захтеви који буду достављени од 1. марта до 31. марта 2019. године биће решавани почетком априла 2019. године.

Извршни одбор

Бивши гардисти у посети Гарди

УСПОМЕНЕ НЕ БЛЕДЕ

Једном гардиста, увек гардиста поновљено је више пута током дирљивог сусрета негдашњих гардиста са садашњим старешинама тог састава наше војске

Основни утисак који се могао понети током вишечасовног боравка у Гарди јесте онај који деценијама траје – то је елитни састав наше војске, који држи до традиција, али пре свега до старешинског умећа, уз до детаља поштовање протокола и дисциплине.

Овога пута у посети Гарди дошли су бивши припадници, претежно чина генерала, који су део своје каријере часно и одговорно службовали у том саставу, испуњавајући задатке од националног значаја. Дочекао их је командант Гарде генерал-мајор Миломир Тодоровић. Он је, пожељевши добродошлицу, подсетио госте да је почетком 1830. године, врховни књаз Србије Милош Обреновић упутио распис старешинама ондашњих нахија са захтевом да му „из задружних и имуњнијих кућа, по статусу и угледу, одаберу младиће за његову гарду“. Издвајајући их од „простих војника“, кнез је лично поставио услове за

одабир гардиста: „Сви одреда да су здрави, нежењени и у сваком погледу примерни момци, непијаници и неветрогење и, ако је могуће, да буду писмени“.

Кнез је родитељима будућих гардиста притом поручио: „Сваки отац или сродник за чест да држи, коме се син или сродник у Гарду прими“.

На Ђурђевдан 1830. године у Пожаревцу је одабрана група од 73 наочита младића, од којих је формирана прва гардијска пешадијска чета и сви су уписани у Гардијску школу како би се описменили и војно обучили.

Тако је било, а данас је Гарда савремени део Војске Србије, оспособљена да обави и најсложеније задатке.

Затим је генерал Тодоровић обавестио колеге о томе које све обавезе извршава у актуелно време, апострофирајући посебно обуку и протоколарне активности, које су готово свакодневне.

Страни државници прве утиске о нашој земљи, а посебно војсци стичу на основу почасне јединице Гарде, у чијем строју и радњама све мора да буде савршено и беспрекорно.

Традиције Гарде негују бивши припадници, организовани у посебну секцију. Како је присутне обавестио генерал-мајор у пензији Бранко Гајић, ускоро ће се секција преформирати у удружење, па је сусрет у Гарди био прилика да се учлане сви који до сада то нису учинили.

У Гардијском клубу скуп су се биралима речима обратили државни секретар у Министарству одбране Александар Живковић и бивши командант Гарде генерал-потпуковник у пензији Миодраг Панић.

Бившим гардистима командант гарде генерал-мајор Миломир Тодоровић уручио је гардијске повеље.

Гости су потом посетили Спомен-собу Гарде и богослужбени простор. На отвореном простору начињена је и мини-изложба, у оквиру које су била изложени мотори за ескорт, негдашњи и најновији, затим „мерцедес 600“ у којем се возио маршал Јосип Броз Тито и возило „пинцгауер“.

Током неформалног дружења гардисти су евоцирали успомене на негдашње дане, препричавајући згоде и незгоде.

Договорено је да сусрети негдашњих и садашњих гардиста се одржавају најмање једном годишње.

3. Пешић

Генерал-мајор Миломир Тодоровић уручује Гардијску повељу генерал-пуковнику у пензији Јеврему Цокићу

У Спомен-соби Гарде

Заједнички снимак за успомену

„Војни ветеран“ и Сајт УВПС
испуњавају утврђене задатке

ВЕРНО ОГЛЕДАЛО ОРГАНИЗАЦИЈЕ

По свом садржају, квалитету прилога и жанровској заступљености „Војни ветеран“ у свему испуњава улогу и задатке у вези са информисањем војнопензионерске популације. Огромна већина општинских и градских организација на седницама скупштина оцењује гласило УВПС високим, па и највишим оценама. Сматра се да лист уређивачком концепцијом и дизајном удовољава потребама војних пензионера.

Издавачки савет „Војног ветерана“ разматрао је 20. марта уређивачку концепцију и достигнути ниво квалитета прилога објављених током 2018. и у два и по месеца 2019. године и с тим у вези утврдио задатке редакцији за будући период.

Систем информисања чланова Удружења војних пензионера Србије, како је оцењено, значајан је чинилац у јачању организационог и акционог јединства и био је у центру паже рада руководећих органа УВПС на свим нивоима организовања.

Информисање чланства је остваривано путем интерних информација унутар Удружења, Сајта УВПС и месечног гласила „Војни ветеран“. Мишљења чланова Удружења и анализе у вези са тим указују да су пружене информације биле квалитетне и од значаја за спровођење активности свих органа УВПС.

Указано је на неке проблеме и захтеве чланства и организација око питања формата и садржаја уређивања листа Војни ветеран, његове дистрибуције до крајњих корисника и начина одрживости финансирања на дужи рок.

Веома тражено гласило

„Војни ветеран“ по квалитету и садржају уређивања и информисања чланства достигао је степен да је веома тражено гласило међу члановима Удружења. Истовремено је препознат као квалитетан лист и од неких других чинилаца у систему одбране. То је веома значајно, јер преко „Војног ветерана“ афирмише се улога УВПС у систему одбране, у Фонду за СОВО и РФ ПИО, а и у другим институцијама, којима се „Војни ветеран“, на основу Одлуке Издавачког савета, редовно доставља. Посредством објављених прилога они се информшу или препознају са којим се све проблемима УВПС суочава и шта се од институција система захтева, како би се побољшао укупан статус војних пензионера.

Чланови Издавачког савета детаљно су размотрили садржаје који се пласирају у „Војном ветерану“

Унутар удружења понекад оправдано, а понекад и путем дисонантних тонова, огласе се појединци питањем да ли је Удружењу потребно добро уређено и квалитетно гласило? Наводе се разлози да је „Војни ветеран“ скупо гласило, да не долази у руке до сваког члана, да га редовно добијају исти људи, итд. Такође се постављају питања попут оних чему захтеви за повећавање броја претплатника и предлажу да је за информисање чланова УВПС довољно да „Војни ветеран“ треба уређивати у форми информативних билтена и сл.

На састанку Издавачког савета листа било је речи о укупном информисању, али и о садржајима Сајта УВПС. Скупу су, уз чланове Савета и Редакције, присуствовали и посленици групе за информисање Главног одбора, а и председник Удружења Љубомир Драгањац.

Анализан је квалитет информисања у УВПС и сагледана питања достигнутог нивоа квалитета садржаја и са становишта новинарске професије – уређености „Војног ветерана“. У расправи је истакнуто да је постигнут завидан ниво у правовременом информисању чланова и да је „Војни ветеран“ томе значајно допринео. Изнето је више предлога за унапређење садржаја и начина дистрибуције до крајњих корисника тог гласила. Такође су откоплене дилеме око начина финансирања, а посебно су учени проблеми у начину финансирања у организацијама са малим бројем чланова.

Одржати достигнути ниво квалитета

Закључено је да треба учинити све да се одржи достигнути ниво квалитета уређивања „Војног ветерана“. Има и разлога за то. „Војни ветеран“ је веома тражен међу члановима Удружења, па и шире. Чита се редовно и највећи број чланова и организација су задовољни садржајима који се у том гласилу. Већи број претплатника, у дане када се очекује излазак листа, учестало питају да ли је одштампан и када стиже. На састанку је прецизирано више закључака.

Насушна је потреба да „Војни ветеран“ што више пише, извештава и информше чланство о раду градских, општинских и месних организација. Месечно треба опширније да пише о раду једне градске-општинске организације и да наглашеније објављује прилоге о члановима-прегаоцима УВПС, који својим радом дају допринос и утицкују смисао активности месних организација. С тим у вези потребно је да уредник „Војног ветерана“ месечно целодневно борава у једној општинској организацији и да је представи одговарајућим прилогом, из којег ће извирати информација о текућим и дугорочним проблемима са којима се та организација суочава и како их решава.

Учесници скупа су се сложили да треба повећати број претплатника и побољшати дистрибуцију листа до крајњих корисника, у чему је незамењива улога општинских, односно градских и месних организација. Претплата није трошак већ изворни приход општинске организације којим она слободно располаже и чиме „покрива“ своје редовне активности.

Издавачки савет је подржао рад главног и одговорног уредника Звонимира Пешића, који својим зналачким ангажовањем доприноси да се посредством листа афирмише укупан рад УВПС. Очекује се снажна подршка и Главног одбора Скупштине уређивачкој политици „Војног ветерана“.

Признање све говори

Издавачки савет је посебно истакао чиницу да је на свечаности поводом Дана војних ветерана, 4. децембра 2018. године, за допринос уређивачкој политици гласила главном и одговорном уреднику „Војног ветерана“ уручена Плакета Министарства одбране.

Садашњи тираж листа од 2.350 примерака је недовољан, па се само претплата може повећати тај број. До краја следеће године задржати досадашњи начин финансирања, при чему настојати да се прошире извори прихода. Претплатници треба да знају да им је у актуелно време сваки примерак „Војног ветерана“ дотиран у износу од једне трећине у односу на укупне трошкове.

И поред високих оцена о квалитету, претплата на гласило није на нивоу који обезбеђује довољан тираж, па је Удружење предузело мере да се обезбеди тираж тако што се на „Војни ветеран“ претплаћује једна десетина чланова. С тим у вези општинске и градске организације треба да предузму мере афирмације и популаризације гласила, тако што ће на скуповима и у слободним разговорима указивати на потребу опстанка јединог листа који се бави војним пензионерима.

Симеон Туманов

Двадесет година од агресије НАТО-а на СРЈ

КАКО ЈЕ НАРАСТАО ТЕРОРИЗАМ

Светско јавно мњење, упркос свим притисцима и претњама српској страни, посебно из Вашингтона, Лондона и Бона, све више увиђа да је реч о сепаратизму чији је циљ издавање Косова из Србије и Југославије. Међутим, било је то узалуд, јер није одлучивало јавно мњење, већ сила која има своје геостратешке, политичке и војне интересе и која светским јавним мњењем манипулише усклађујући његове ставове са својим интересима.

Српски народ на Космету све време од Другог светског рата био је присиљен на исељавање под албанским притиском. Они који су на то указивали били су прогањани и на разне начине кажњавани.

У марту 1981. године у Приштини избијају најпре студентске демонстрације, пошто је студенте било најлакше индоктринирати албанским сепаратизмом и расистичком мржњом према свему што је српско, а затим се и у Приштини, и у другим градовима Покрајине, организују свеопште демонстрације Албанаца. Председништво СФРЈ доноси одлуку о увођењу ванредног стања.

Јача незадовољство Срба са Косметом, а због стања у Покрајини шире се протести и тражи заштита од све чешћих насртаја и све већих шиптарских притисака, чији је циљ био исељавање Срба и етничко чишћење Космета.

Сепаратистички настројени лидери северних република Словеније и Хрватске не само да пружају подршку албанским сепаратистима већ их и подстичу на осамостаљење, претварајући их у средство за остварење властитих сепаратистичких тежњи.

У октобру 1988. широм Косова организују се масовне демонстрације Албанаца због „нарушавања“ аутономије Космета, иако је Космет као покрајина имао већа права него тзв. ужа Србија, у ствари, правно непостојећа Србија између две покрајине.

Нове уставне промене

Потом 1989. следи вешто изрежирани штрајк рудара Старог трга и тада најјасније избија на видело отворена подршка албанским сепаратистима лидера из Словеније и Хрватске, која изазива протесте у Београду и широм Србије.

Касније ће се у свету, у Немачкој у првом реду, разоткрити сарадња тадашњих хрватских и словеначких лидера са разгранатом мрежом немачке обавештајне службе БНД и водећих немачких и аустријских политичара (немачког канцелара Хелмута Кола и министра спољних послова Ханса Дитриха Геншера и аустријског

шефа дипломатије Алојза Мока).

У целој земљи влада све веће незадовољство, из иностранства нема финансијске подршке савезним институцијама (САД су смишљено испланирале обуставу сваке помоћи Југославији, било америчке, било ММФ и Светске банке, о чему постоје документи и изјаве тадашњих америчких политичара), већ само наводно „демократски“ оријентисаним дојучерашњим комунистима по републикама које теже отцепљењу из југословенске федерације. Савезне институције губе и значај и власт која се све више преноси на републике и покрајине, у ствари, на прерушене „демократске“, како ће се касније испоставити, тоталитарне властодршце.

Двадесет осмог марта 1989. усвојени су амандмани на Устав Србије, којима се покрајинама укида право вета на уставне промене у Србији, одузимају одређене законодавне, управне и судске функције, после чега су поново уследиле масовне демонстрације на Космету, у којима је било и жртава.

Био је то чин којим је Космет сведен на статус покрајине, са правима која су уобичајена за националне мањине у најразвијенијим земљама Запада. Међутим, албански сепаратистички лидери одбијају права која Покрајина ужива и свим снагама иду на отцепљење.

Догађаји се нижу великом брзином и са знатним променама, уз појачано деловање сепаратистичких снага на Космету, које имају општу подршку у другим републикама, али и специјалних служби у водећим западним земљама, које по сваку цену желе распад Србије и Југославије.

На Газиместану 28. јуна 1989. одржана је величанствена прослава 600 година од Косовске битке, којој је присуствовало милион људи. Наредне године у Приштини се одржавају демонстрације албанских студената са захтевом да се укине ванредно стање и са паролама о успостављању „Републике Косово“, што је био повод за излазак студената на улице у Београду са покликом „Не дамо Космет!“

Почетком фебруара 1990. године, према многим оценама, Космет се нашао на ивици грађанског рата. Војска је приморана да изађе на улице Приштине, уводи се полицијски час. Лидери албанских партија на све начине покушавају да анимирају светско јавно мњење и много ангажованије него раније међу сународницима у иностранству и код ментора у свету прикупљају новац за своје активности, за набавку оружја, за организовање терористичких акција. Средства су долазила и од трговаца дрогом, међу којима главну реч има албанска нарко-мафија, која је своју мрежу развила широм Европе и САД.

Неуспела режија сепаратиста

У марту 1990. године свету је „показано“ и изрежирано наводно масовно „ваздушно“, једнонационално тровање албанске деце на Космету, да би се убрзо све разоткрило као лоше режирана превара.

Априла 1990. републички СУП Србије преузима све послове јавне и државне безбедности, пошто су регрути из Словеније, а затим и из Хрватске, који су служили у тадашњој ЈНА, напустили Космет, а Председништво СФРЈ укинуло ванредно стање.

Почетком јула 1990. године албански делегати Скупштине Косова (покрајинске), испред зграде Скупштине, доносе одлуку и усвајају уставну декларацију о проглашењу такозване „Републике Косово“. Скупштина Србије због тога распушта покрајинску скупштину.

Запослени Албанци ступају тада у генерални штрајк, а у Качанику албански делегати покрајинске скупштине доносе такозвани устав непостојеће „Републике Косово“, да би Албанија, као једина земља у свету, признала Космет као „независну републику“.

Скупштина Србије 28. септембра 1990. доноси Устав којим Србија постаје демократска држава свих грађана који у њој живе, заснована на правима и слободама човека и грађана, на владавини права и социјалне правде, којим се мањинама гарантују сва права у складу са европским стандардима, али покрајине губе атрибуте државности.

Први вишестраначки избори у Србији одржани су 9. децембра 1990. године. Одмах потом Народна Скупштина преузима на себе овлашћења распуштене Скупштине Космета (1991).

Различитим маневрима сепаратистички лидери албанских политичких партија, организовањем илегалног референдума и оснивањем илегалне владе у егзилу (септембар 1991), успостављају неку врсту паралелне „власти“, да би се касније све отвореније прешло на методе коришћења терора и насиља и према српском живљу, и према албанском, ако је непослушно или сарађује са легалним органима власти. Одбија се похађање наставе по легалним програмима и она се изводи у приватним школама, илегално и по албанским програмима.

Стратегија насиља

Године 1992. Ибрахим Ругова изабран је за илегалног „председника“, а његова „Демократска лига Косова“ важи за најјачу политичку снагу на Космету. На илегалном референдуму наводно се 90 процена албанског становништва изјашњава за

Побуна Албанаца 1981. године

независност самопрокламоване „републике Косова“.

У „илегали“ настала паралелна власт, после неуспеха стратегије ненасиља, прелази на терористичке акције против српских органа власти, српског живља на Космету и самих Албанаца који одбијају сарадњу са „илегалним“ паралелним албанским властима.

Уз посредовање чланова италијанске заједнице Св. Еђидио 1. септембра 1996. потписан је споразум између председника Србије Слободана Милошевића и представника албанске стране Ибрахима Ругове о окончању бојкота наставе, али Албанци са Космета одбијају да га спроведу.

Терористичке акције милитантних Албанаца са Космета су, у међувремену, појачане и учестале, регистрован је све већи број жртава, посебно, из редова припадника југословенских органа безбедности.

Циљ терористичких акција био је да се алармира европско и светско јавно мњење и задобије његова подршка. Међутим, после првог таласа запрепаштења уследило је најпре медијско отрежњење, посебно када је албанска страна одбила сваки дијалог.

Тај талас су, међутим, брзо угушили први режисери и организатори шиптарске „побуне“ и наметнули западним медијима да третирају албански тероризам као „ослободилачки покрет“. Србија се томе није, нити је могла, одупрети, јер су у „питању биле оне исте снаге у иностранству које су разбиле и претходну Југославију - најмоћније светске силе на челу са диригентом САД, чији су европске земље само лојални трабанти и сателити.

Светско јавно мњење, упркос свим притисцима и претњама српској страни, посебно из Вашингтона, Лондона и Бона, све више увиђа да је реч о сепаратизму чији је циљ издвајање Косова из Србије и Југославије. Међутим, било је то узалуд, јер није одлучивало јавно мњење, већ сила која има своје геостратешке, политичке и војне интересе и која светским јавним мњењем манипулише усклађујући његове ставове са својим интересима.

Оснивање терористичке ОВК

Ради остварења постављеног циља, стварања Велике Албаније, уједињења свих Албанаца, ма где они живели - на Косову, у Македонији, Црној Гори или у Грчкој, уз свестрану помоћ страних ментора, у првом реду Немаца и Американаца, основа-

на је терористичка организација такозвана Ослободилачка војска Косова (ОВК), чији су припадници први јавни наступ имали 28. новембра 1997, на једном погребу у косовском селу Лауша.

Терористичка „ОВК“ се редовно оглашава коминикеима у часопису „Народног ослобођења Косова“ Зери Косовес, који излази у Швајцарској, доставља их свим редакцијама водећих европских и светских листова, ТВ и радио-станица.

Србија и српско руководство окривљују се за све невоље Албанаца - од економске беде и заосталости до наводне колонијалне поробљености албанског живља, иако је несумњиво тешко стање на Космету у првом реду било последица погрешне политике југословенских савезних институција, далеко пре него што је и формирано ново српско руководство са Слободаном Милошевићем на челу.

Као и толико пута у историји, велике силе ће искористити међунационална трвења на Космету као добродошла ради мешања у унутрашње ствари српске државе и остварења својих геостратешких, економских и војних интереса и циљева на Балкану.

Терористичка „ОВК“ ужива свестрану подршку понајпре америчке и немачке обавештајне службе, ЦИА и БНД, које су раније већ успеле да у самој Албанији успоставе „демократски“ прозападни режим који послушно остварује циљеве Запада на Балкану.

Такозвана ОВК преузима на себе одговорност за убиство десетина припадника српске полиције, број терористичких акција се смишљено стално повећава, као и број жртава међу српским цивилима и „некооперативним“ грађанима - припадницима албанске националне мањине.

Како је писао немачки дневник Франкфуртер алгемајне цајтунг - најутицајнији немачки лист, гласило десничарског немачког реваншизма, које од Другог светског рата непрекидно подржава сваки и најмањи знак сепаратизма који значи слабење Југославије и Србије - командно језгро „ОВК“ потиче још из 1992. године, као производ окупљених војних и полицијских јединица које је самопрокламована „Република Косово“ покушала да изгради.

Још у време титоистичке Југославије водећа пера франкфуртског листа Виктор Мајер и Георг Рајсмилер, да ли у дослуху са Колом и Геншером, ширили су антисрпску, понекад чак и расистичку хистерију у

немачком јавном мњењу, отворено заговарајући комадање Србије и Југославије.

Нелегално организовање

Исти лист, који важи за најбоље обавештен кад је реч о Југославији, Србији и Космету као немачким интересним зонама, признаје, међутим, да су Албанци почели да се организују за борбу за „ослобођење“ Космета коришћењем насиља и терора још 1982. године на немачком тлу.

Корени илегалних група потичу, истиче франкфуртски дневник, још из далеких шездесетих и седамдесетих година. У међувремену је број илегалних организација Албанаца порастао, а „Народни покрет за ослобођење Косова“, основан нимало случајно баш у Немачкој, настао је из четири већ постојеће организације.

Многе организације и терористичке групе које окупљају Албанце у свету уживају од почетка своје активности, како су писали немачки листови, финансијску подршку Албанаца у иностранству, посебно у Швајцарској и Немачкој, а и у САД, где је албански лоби веома снажан и дожеде сам врх америчке администрације. Албански терористи нису добили само финансијску подршку већ су и обучавани у логорима за обуку, пре свега у Албанији и Турској, али и у исламским и западним земљама које су им продавале оружје и опрему, верујући да ће преко њих остварити, као и раније у историји, властите циљеве - ширење ислама, с једне, и западног утицаја, с друге стране.

Оружје и муницију албански терористи набављају у Албанији, али и другим каналима, захваљујући у првом реду новцу зарађеном препродајом дроге и прањем новца и у највећим европским и америчким банкама, које убирају велику провизију и на тај начин немало зарађују на албанској мафији. У међувремену је из западних обавештајних извора процурило да су ЦИА и БНД све време снабдевале и обучавале албанске сепаратистичке терористе.

То је само доказ више да је немачко-америчка веза била кључна за злочиначка дејства косметских терориста, које данашњи властодршци у Бону и Вашингтону покушавају да преобрате у некакву политичку организацију.

Умешаност страног фактора

Деведесетих година, када су под утицајем и на подстицај страних чинилаца, пре свега Немаца и Американаца, сепаратистички лидери на северу Југославије, у Словенији и Хрватској почели растурање Југославије, сепаратисти интензивирају своје акције с надом да могу искористити заузетост Србије проблемима делова српског народа у ратом захваћеним Хрватској и БиХ за отцепљење и уједињење са Албанијом свих области настањених Албанцима, почевши од Космета, преко Црне Горе и Македоније, до Грчке. Сепаратистички покрет Албанаца, уз све већу подршку из иностранства, постаје све масовнији.

Српске власти су биле присиљене да одговарају на оружане нападе, тако да је био неминован сукоб, који су стране силе једва чекале јер им је, као пре тога у Хрватској и БиХ, пружао могућност за мешање и интервенцију, што и јесте био крајњи циљ њихове тобоже миротворне политике на Балкану. Извор: **недељник Војска**

Одлука о донетој одлуци о испуњености услова за куповину стана под повољнијим условима

КО СВЕ ИМА ПРАВО

Министар одбране Александар Вулин донео је одлуку о испуњености услова за куповину стана под повољнијим условима.

Извод из Одлуке јавним огласом објављени су на интернет страници Управе за традицију, стандард и ветеране Министарства одбране, на адреси <http://www.mod.gov.rs>, под насловом „Државна станоградња, обавештење о донетој одлуци” и „Јавни оглас за Ниш и Врање”.

Одлука о испуњености услова за куповину стана под повољнијим условим ступила је на снагу даном доношења, 11. 3. 2019. године, а на основу члана 5. ст. 1. и 3. Закона о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности („Службени гласник РС” број 41/18).

Овом одлуком утврђују се услови, начин и поступак за утврђивање испуњености услова за куповину стана под повољнијим условима, за припаднике Министарства одбране и Војске Србије, по одредбама Закона о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности („Службени гласник РС” број 41/18 – у даљем тексту: Закон).

Извод из одлуке

Члан 2.

Право на куповину стана под повољнијим условима, у складу са одредбама Закона, имају запослена лица на неодређено време у Министарству одбране и Војсци Србије, као и лица, ранији припадници Министарства одбране и Војске Србије, који су право на пензију остварили у Министарству одбране и Војсци Србије, а која немају трајно решену стамбену потребу или имају неодговарајући стан.

Лице које нема трајно решену стамбену потребу је лице или члан његовог породичног домаћинства које у својини нема стан, односно породичну стамбену зграду стечен по основу рада у Министарству одбране и Војсци Србије или по било ком другом основу, а има право на стамбено обезбеђење у Министарству одбране и Војсци Србије, по одредбама прописа о стамбеном обезбеђењу у Министарству одбране и Војсци Србије.

Лице које има неодговарајући стан је лице или члан његовог породичног домаћинства које у својини има стан, односно породичну стамбену зграду стечен по основу рада у Министарству одбране и Војсци Србије или по било ком другом основу неодговарајуће површине и структуре, а има право на стамбено обезбеђење у Министарству одбране и Војсци Србије, по одредбама прописа о стамбеном обезбеђењу у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 3.

Право на куповину стана под повољнијим условима нема лице из члана 2. став 1. ове одлуке, као ни чланови његовог породичног домаћинства, који су од дана ступања на снагу Закона, односно од 1. јуна 2018. године, отуђили непокретност – стан или породичну стамбену зграду коју су имали у својини на територији Републике Србије, као и на тери-

торији бивших република СФРЈ.

Право на куповину стана под повољнијим условима нема лице из члана 2. став 1. ове одлуке, које је коначно решило своје стамбено питање по одредбама прописа о стамбеном обезбеђењу у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 4.

Под чланом породичног домаћинства у смислу члана 2. ове одлуке, подразумевају се: супружник припадника Министарства одбране и Војске Србије и дете (рођено у браку или ван брака, усвојено и пасторчад). Својство члана породичног домаћинства доказује се личном картом и изводима из матичне књиге рођених и венчаних.

Члан 5.

Неодговарајући стан има лице из члана 2. став 3. ове одлуке, ако он или члан његовог породичног домаћинства имају у својини један или више станова, односно једну или више породичних стамбених зграда чија укупна површина није већа од 92 m².

Подаци о неодговарајућем стану или породичној стамбеној згради доказују се изводом из листа непокретности, а уколико стан или породична стамбена зграда није укњижена, подаци се доказују документима на основу којих је припадник или пензионисана припадник Министарства одбране и Војске Србије или члан његовог породичног домаћинства стекао право својине на стану.

Члан 6.

Лице из члана 2. ове одлуке може на сопствени захтев остварити право на куповину стана било које површине или структуре.

Приоритет за куповину стана под повољнијим условима има припадник Министарства одбране и Војске Србије који нема трајно решену стамбену потребу.

Припадник Министарства одбране и Војске Србије који има неодговарајући стан, може остварити право на куповину конкретног стана под условом да за куповину тог стана није заинтересован припадник Министарства одбране и Војске Србије који нема трајно решену стамбену потребу.

Члан 7.

Куповином стана под повољним условима, без обзира на површину и структуру стана, сматра се да је трајно решена стамбена потреба лица из члана 2. став 1. ове одлуке.

Лице које реши стамбену потребу куповином стана под повољнијим условима, а има на коришћењу стан у закуп на неодређено време или службени стан, односно просторију адаптирану за становање на привремено коришћење или пословни простор додељен на привремено коришћење, добијен из војно-стамбеног фонда, из стамбеног фонда Фонда за социјално осигурање војних осигураника Сектора за буџет и финансије (у даљем тексту: Фонд), као и од војне установе која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, у обавези је да га врати у војностамбени фонд, стамбени фонд Фонда, као и војној установи која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, у року од 45 дана од дана увођења у посед купљеног стана.

Запослено лице на неодређено време у Министарству одбране и Војсци Србије које оствари право на куповину стана под повољнијим условима, у обавези је да остане у радном односу у Министарству одбране и Војсци Србије, наредних десет година од дана закључења уговора о куповини стана, осим лица коме престане радни однос остваривањем права на пензију у том временском периоду и не може отуђити стан купљен у складу са одредбама Закона у року од десет година од дана закључења уговора о куповини стана под повољнијим условима.

Лице, ранији припадник Министарства одбране и Војске Србије који је право на пензију остварио у Министарству одбране и Војсци Србије и који оствари право на куповину стана под повољнијим условима, не може отуђити стан купљен у складу са одредбама Закона у року од десет година од дана закључења уговора о куповини стана под повољнијим условима.

Уколико лице из ст. 3. и 4. овог члана, поступи супротно наведеним одредбама, у обавези је да исплати разлику између уговорене цене и тржишне вредности стана. Тржишну цену стана утврђује орган јединице локалне самоуправе надлежан за утврђивање, наплату и контролу прихода јединице локалне самоуправе.

Члан 8.

Лице из члана 2. ове одлуке подноси изјаву организационој јединици Министарства одбране надлежној за стамбене послове да своје стамбено питање жели коначно да реши куповином стана под повољнијим условима, по одредбама Закона и ове одлуке. Лице из члана 2. ове одлуке које има право на стамбено обезбеђење у Фонду, подноси изјаву Фонду да своје стамбено питање жели коначно да реши куповином стана под повољнијим условима, по одредбама Закона и ове одлуке.

Цивилно лице из члана 2. ове одлуке које је запослено у војној установи која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, остварује право на стамбено обезбеђење у складу са прописима којима се уређује пословање те установе. Наведено лице подноси изјаву војној установи где је на служби или је пензионисано у тој војној установи.

За запослена лица у Министарству одбране и Војсци Србије тачност података из изјаве оверава претпостављени надлежни старешина јединице – установе у којој је лице на служби, а за пензионисана лица изјаву оверава јавни бележник.

Члан 9.

На основу поднете изјаве, организациона јединица Министарства одбране надлежна за стамбене послове, Фонд као и војна установа која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања расподеле добити, лицу из члана 8. ове одлуке, доставља увере-

ње –потврду да испуњава услове из члана 2. став 1. ове одлуке.

Члан 10.

На основу ове одлуке, објављеног Јавног огласа и поднетих изјава лица из члана 8. ове одлуке, утврђује се списак лица која могу остварити право на куповину стана под повољнијим условима, са тачно наведеним подацима о припаднику снага безбедности, и то:

1) списак припадника Министарства одбране и Војске Србије који немају трајно решену стамбену потребу;

2) списак припадника Министарства одбране и Војске Србије који имају неодговарајући стан. Списак лица припадника Министарства одбране и Војске Србије који могу остварити право на куповину стана под повољнијим условима, нарочито, садржи:

1) име и презиме припадника Министарства одбране и Војске Србије и матични број;

2) податке о члановима породичног домаћинства припадника Министарства одбране и Војске Србије (име, презиме и сродство).

Списак лица из Фонда, као и војне установе која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања расподеле добити, доставља се организационој јединици Министарства одбране надлежној за стамбене послове ради обједињавања и достављања привредном друштву.

Списак лица из става 1. овог члана, ажурира се два пута годишње и доставља се привредном друштву из члана 3. став 1. тачка 2) Закона, у року од шест месеци од ажурирања списка према локацији стамбеног комплекса.

Члан 11.

Република Србија или привредно друштво чији је оснивач Република Србија, а које се оснива за сваку појединачну локацију на којој се гради стамбени комплекс у оквиру Пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности, на основу члана 6. тачка 1. Закона, расписује јавни позив за продају станова у стамбеним зградама за колективно становање.

Право учешћа на јавном позиву имају лица из члана 2. став 1. ове одлуке, чији су подаци наведени у списку лица из члана 10. став 1. ове одлуке.

По утврђивању испуњености услова у складу са Законом, као и утврђивању да лице из члана 2. став 1. ове одлуке има обезбеђена средства за куповину стана, односно по утврђивању кредитне способности, привредно друштво (инвеститор) са тим лицем закључује уговор о куповини стана, који садржи елементе предвиђене чланом 6. тачка 3. Закона.

Члан 12.

По добијању обавештења од стране инвеститора (привредног друштва) да је решење о грађевинској дозволи из члана 19. Закона за изградњу стамбених зграда за колективно становање на одређеној локацији постало правноснажно, организациона јединица Министарства одбране надлежна за стамбене послове објављује јавни оглас који потписује државни секретар надлежан за стамбену проблематику, а којим се позивају сва заинтересована лица која имају право на стамбено обезбеђење у Министарству одбране и Војсци Србије, у Фонду као и војној установи која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, да поднесу изјаве за куповину стана под повољнијим условима у месту у којем је издата грађевинска дозвола.

Члан 13.

Лице из члана 2. став 1, а у вези са чланом 8. ове одлуке које је поднело изјаву, а до закључења уговора о куповини стана на други начин реши своје стамбено питање, у обавези

Јавним конкурсом до куповине стана под повољнијим условима

ОКО 380 СТАНОВА НА ПРОДАЈУ

Министарство одбране расписало је јавни оглас за куповину станова под повољнијим условима у Нишу и Врању који доносимо у целости.

На основу члана 12. Одлуке о испуњености услова за куповину стана под повољнијим условима („СВЛ” бр. 6/19), Министарство одбране дана 13.03.2019. године, објављује ЈАВНИ ОГЛАС

1) Позивају се сва заинтересована лица која имају право на стамбено обезбеђење у Министарству одбране и Војсци Србије, односно код Фонда за социјално осигурање војних осигураника Сектора за буџет и финансије и војним установама које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, да поднесу изјаве за куповину стана под повољнијим условима у НИШУ (190 станова) и ВРАЊУ

(186 станова).

2) Рок за подношење изјаве за решавање стамбене потребе је 30 дана од дана објављивања овог огласа на сајту Министарства одбране и огласној табли у Фонду за социјално осигурање војних осигураника Сектора за буџет и финансије (улица Крунска 13, Београд).

3) Уколико лице које нема поднет захтев за доделу стана у закуп на неодређено време по пропису о стамбеном обезбеђењу у Министарству одбране и Војсци Србије, односно у Фонду за социјално осигурање војних осигураника Сектора за буџет и финансије или у војним установама које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, а стамбено питање жели да решава на овај начин, треба да у року наведеном у тачки 2. овог огласа, достави следећу документацију:

1) попуњен образац захтева за доделу стана у закуп на неодређено време;

2) доказе, у оригиналу или копији овереној од стране јавног бележника или суда на територији општине где није именован јавни бележник, по следећем:

- да ли је остварио право на поврат стана у бившим републикама СФРЈ,

- уверење МУП-а о пребивалишту за носиоца права и чланове његовог заједничког породичног домаћинства и -уверење Управе прихода о пореском задужењу за стан-кућу за носиоца права и чланове његовог заједничког породичног домаћинства (не из катастра).

Образац изјаве за куповину стана који је достављен уз Јавни оглас, треба читко попунити, својеручно потписати и оверити. За запослена лица у Министарству одбране и Војсци Србије тачност података из изјаве оверава претпотстављени надлежни старешина јединице-установе у којој је лице на служби, а за пензионисана лица изјаву оверава јавни бележник.

Запослена лица изјаву достављају редовном поштом преко матичне јединице, а пензионисана лица изјаву оверену код јавног бележника достављају на следећу адресу: Министарство одбране Сектор за људске ресурсе Управа за традицију, стандард и ветеране, улица Немањина 15, Београд у року од 30 дана од дана објављивања овог огласа.

Лица која се налазе на стамбеном обезбеђењу у Фонду за социјално осигурање војних осигураника Сектора за буџет и финансије, изјаву треба да доставе Фонду за СОВО, Сектора за буџет и финансије, улица Крунска бр. 13 Београд, у року од 30 дана од дана објављивања овог огласа.

Лица која се налазе на стамбеном обезбеђењу у Војним установама које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, изјаву треба да доставе тим установама, у року од 30 дана од дана објављивања овог огласа.

Под чланом породичног домаћинства у смислу члана 2. ове одлуке, подразумевају се: супружник припадника Министарства одбране и Војске Србије и дете (рођено у браку или ван брака, усвојено и пасторчад). Својство члана породичног домаћинства доказује се личном картом и изводима из матичне књиге рођених и венчаних.

Неодговарајући стан има лице из члана 2. став 3. ове одлуке, ако он или члан његовог породичног домаћинства имају у својини један или више станова, односно једну или више породичних стамбених зграда чија укупна површина није већа од 92 m².

Подаци о неодговарајућем стану или породичној стамбеној згради доказују се изводом из листа непокретности, а уколико стан или породична стамбена зграда није укњижена, подаци се доказују документима на основу којих је припадник или пензионисани припадник Министарства одбране и Војске Србије или члан његовог породичног домаћинства стекао право својине на стану.

Непотпуне, неблаговремене и неоверене изјаве неће се узимати у разматрање.

зи је да о томе обавести организациону јединицу Министарства одбране надлежну за стамбене послове, Фонд, као и војну установу која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, у року од 8 (осам) дана од дана решавања стамбене потребе.

Лице из члана 2. став 1, а у вези са чланом 8. ове одлуке које одустане од поднете изјаве, до закључења уговора о куповини стана, у обавези је да о одустанку, својом изјавом, обавести организациону јединицу Министар-

ства одбране надлежну за стамбене послове, Фонд, као и војну установу која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, у року од 8 (осам) дана од дана одустајања.

Лице из члана 2. став 1, а у вези са чланом 8. ове одлуке које закључи уговор о куповини Следи ИЗЈАВА за куповину стана под повољнијим условима која је дата на Сајту Министарства одбране

Великани светске науке: Милутин Миланковић (3)

ПИОНИР КОСМИЧКЕ КЛИМАТОЛОГИЈЕ

Било је научника који су размишљали као Милутин Миланковић, али нико од њих није поседовао ону изузетну генијалност, математичку вештину и знање неопходно за решење проблема климатских промена и настанка ледених доба. Он је, наиме, први дошао до закључка да три врсте промена астрономских карактеристика у космосу и њихова повезаност при кретању наше планете изазивају значајне цикличне промене осунчавања Земље.

Пише Влада РИСТИЋ

За 1909. годину може се рећи да је у животу Милутина Миланковића била преломна, јер је напустио Беч и у Београду, на Филозофском факултету, преузео катедру за примењену математику, чиме је, практично, започео дугу каријеру универзитетског професора и научника. Радећи на астрономској теорији климатских промена не само на Земљи него и на осталим планетама Сунчевог система, некако баш у то време, пресетио се разговора са својим гимназијским професором Владимиром Варијаком, који му је једном приликом, сем осталог, рекао да у „царству науке има ненасељених и необрађених крајева изван или између густих научних насеобина...”

Осунчавање планета

Његов професор из гимназије није грешио. Посматрајући области дескриптивних неорганских природних наука и трагајући за пољем које би могао да заоре својим математичким оруђем, Миланковић је одлучио да подробније завири у граничне области тих наука, од којих је једна била и метеорологија. Професор Павле Вујевић, који је на Београдском универзитету предавао метеорологију и климатологију, ставио му је на располагање мноштво стручне и научне литературе с тог подручја, између осталог, и дела познатог светског метеоролога Ђулијуса Хана. То, ипак, није задовољило бескрајну научничку радозналост Милутина Миланковића, јер је видео да виша математика још није довољно продрла у ту науку, нити су метеоролози тога времена били у стању да се њоме успешно користе.

Бавећи се радовима Ђулијуса Хана, Миланковић врло брзо уочава проблем који постаје један од главних предмета његовог научног истраживања. Био је то про-

Миланковић са сином Василијем 1917

BLEM ледених доба.

Стогодишњим радом геолога доказано је да је у квартару (стручни назив за геолошко раздобље којим је обухваћено последњих 600 година на нашој планети) било 11 ледених (гласијалних) доба и исто толико међупериода, насталих услед периодичних смењивања жарких и хладних клима, па се наука нашла пред великом загонетком – шта је био узрок тим „страшним” климатским променама?

Био је то, дакако, први метеоролошки проблем о коме је почео да размишља наш велики научник, а други се огледао у потреби за изналажењем математичке методе за израду временске прогнозе. Истина, још 1904. године формулисан је систем диференцијалних једначина које садрже све физичке законе што утичу на ваздух, али није дато решење самих једначина. Независно од других научника у свету, Миланковић схвата сву сложеност прогнозирања будућег стања атмосфере, на основу садашњег, истичући још тада (1912. године) да „неправилност распореда копна и мора, набораност континената, морске струје и струјања у атмосфери, см-

ена дана и ноћи, те узастопност годишњих доба, утичу на термичке и динамичке појаве у Земљиној атмосфери, толико да их није могуће исказати путем математичке анализе”.

Ипак, захваљујући томе што на почетку 20. века стасава нова генерација научника на Београдском универзитету, која – следећи размишљања Милутина Миланковића и одредивши се за нумеричку прогнозу времена – успева да проникне у тајне моделовања атмосфере, у другој половини столећа долазимо до нових великих открића у тој области. Новооснована „Београдска нумеричка школа”, наиме, успела је да развије један од најуспешнијих регионалних нумеричких модела за потребе прогнозе времена и истраживања климе.

Но, и поред тога што су геолози и климатолози дали вредне податке о распрострањености ледених доба, они нису могли да укажу на основне узроке тих промена, јер је различито осунчавање (инсолација) Земље током минулих епоха било изван њиховог научничког видокруга, иако је један од пионира астрономске теорије о леденим добима, шкотски научник Хемс Крол, опширно писао о утицају промена Земљине орбите на климу. Он, ипак, није имао довољно математичког знања да тачно израчуна величину тог и осталих утицаја на климатске промене, што је био први разлог за неуспех у настојањима да се открију узроци великих временских промена на нашој планети, а други, свакако важнији, огледао се у томе што је наука још стајала пред великом загонетком о разлозима огромних климатских промена у геолошкој прошлости Земље. Њихово одгонетање Миланковић је видео у решењу сложених проблема с подручја сферне геометрије, небеске механике и теоријске физике. „Катедра Београдског универзитета која ми је била поверена 1919. године” – писао је, с тим у вези, професор Миланковић – „обухватала је баш те три научне дисциплине. Зато и могадох да учим овај космички проблем, да увидим његов значај и да приступим његовом решењу”.

Био је то велики изазов за генијалног математичара коме је нешто касније пошло за руком да развије математичку теорију на основу које је било могуће објаснити промену климе на Земљи, Марсу и Венери – како у прошлости, тако и у садашњости, а што је још значајније, та математичка теорија је омогућавала прецизно сагледавање климатских промена не само на нашој планети већ на свим планетама Сунчевог система – стотинама хиљада година уназад, али и да их предвиди у далекој будућности.

С обзиром на то да је изврсно познавао Њутнове законе гравитације, из којих се развила небеска механика, као и велику улогу закона ширења топлотне снаге Сунца, Миланковић је успео да, објединивши та два закона, докаже да много тога што је везано за покретање механизма топлотних промена, зависи од астрономских, а не неких других, чинилаца. Доказао је, на даље, да геометрија планетарне орбите условљава количину Сунчеве енергије, која допире до горњег слоја атмосфере, те да периодичне енергетске промене мењају сезонску и просторну расподелу осунчавања планете, што за последицу има промену климе. На пример, количина топлоте која, са Сунца, доспева на Земљу, зависи

од квадрата растојања од Сунца, облика и димензија орбите, те од угла под којим Сунчеви зраци падају на одређену површину, која се мења просторно (са променом географске ширине), као и временски, пратећи сталне, споре, али постојане промене оријентације и нагиба осе ротације.

Астрономски циклуси

Још на почетку својих изучавања Миланковић је пошао од чињенице да се растојање између Сунца и Земље с временом мењало, а самим тим мењао се и угао под којим су Сунчеви зраци доспевали до површине Земље. Због прецесије (појава која настаје зато што се Земља око Сунца врти попут чигре, те описује површину купе) и нутације („тетурање“ наше планете услед дејства Месеца на њу) мења се и нагиб Земљине осе према еклиптици (путања око Сунца), а и положај и њен облик (облик еклиптике) у простору. Све то, дакако, доводи до промене у количини топлоте коју Сунце емитује ка појединим упоредницима на Земљиној кугли. А ако се зна положај упоредника у прошлости, онда се и распоређивање Сунчеве топлоте и варијације топлотне енергије могу израчунати коришћењем одређеног математичког апарата. Исти принцип могуће је применити и на време у будућности, што је једна од Миланковићевих полазних основа у објашњавању климатских промена. При решавању великог космичког проблема

Миланковићев циљ, ка коме је ишао темељно и упорно, био је да опише геометрију путање сваке планете и да покаже како се она мењала током протеклих векова.

Када се уверио да стазом којом је намеравао да крене нико пре њега није ишао, пажљиво је испланирао своје дуго научно путовање кроз „васиону и векове“, на које је кренуо 1910. године. То узбудљиво путовање трајаће тридесетак година.

У прошлости је било научника који су размишљали слично Миланковићу, али нико од њих није поседовао изузетну генијалност, математичку вештину и знање преко потребно у решавању проблема климатских промена и настанка ледених доба. Миланковић је, наиме, први дошао до закључка да три врсте промена астрономских карактеристика у космосу и њихова повезаност у кретању наше планете изазивају значајне цикличне промене њеног осунчавања.

Милутин Миланковић је у своје прорачуне сврстао у три астрономска циклуса, која, посматране заједно, често називају ње-

НА НАУЧНОЈ ТРОМЕЂИ

„Један од разлога што још нико није озбиљно покушао да створи математичку теорију климе несумњиво је тај што то питање изискује решење низа компликованих проблема из разноврсних области науке... А то што ова теорија није пре мога доба била изграђена и опробана свакако је сазнање да јачина Сунчевог зрачења пре 1913. године није била измерена како ваља... Зато нам у Закону о распостирању Сунчеве топлоте и није био тачно познат онај број који се зове соларна константа, а који би нам саопштио јачину. Па као што ни сам Њутн није био у стању да верификује свој закон гравитације докле год није дознао тачне мере Земљине лопте, тако би нам и сваки рачун који је ишао за тим да из једначине Сунчевих зракова израчуна основне црте климе наше Земље био неуспешан.

Ето, зато је то питање остало нерешено, постранце, на тромеђи сферне астрономије, небеске механике и теоријске физике. Катедра Београдског универзитета, која ми је била поверена, дохватила је баш те три научне дисциплине, па могадох да уочим овај космички проблем, да увидим његов значај и да приступим његовом решењу“. (М. Миланковић: „Успомене, доживљаји, сазнања“)

МИТ О ЖИВОТУ НА МАРСУ

Миланковићева теоријска проучавања имала су значајну улогу у разбијању мита о евентуалној могућности постојања живота на Марсу. Он је теоријским путем указао на изузетно сурове климатске при-

лике које онемогућавају постојање воде у течном стању, а то је један од битних услова за евентуално опстајање вегетације и бића на Марсу.

Хипотетичко учење да су високоинтелигентни Марсовци направили велики систем канала како би воду са поларних калота, током летњег периода, доводили до екваторске зоне, потпуно је оспорено Миланковићевим математичким прорачунима. Он је, дакле, први научник који је створио астрономску климатологију и дао јој поуздане математичке, теоријске, основе.

Осим на Марсу, Миланковић се бавио климатским условима што владају на Меркуру, Венери и Месецу.

ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ЈЕДНАЧИНА

Међу питањима оних што су оспоравали научне резултате Милутина Миланковића била су и ова: због чега су се дуготрајна и изразита ледена доба у Европи јављала само у последњих 600.000 година, а не и раније, као и због чега су трајала веома дуго, док су минимална осунчавања, настала преклапањем астрономских узрока, била краткотрајна?

Да би одговорио, Миланковић је осмислио чувену диференцијалну једначину кретања Земљиних полова и израчунао да је пре око триста милиона година Европа била у таквом положају да се Северни пол налазио у Тихом океану, а данас се креће према свом крајњем, равнотежном положају у Сибиру, близу места где река Печор утиче у Северни ледени океан.

говим именом, јер је он створио прецизну теорију о њиховом утицају на климу.

Несебична сарадња

Радови о астрономском објашњењу ледених доба, посебно његова крива осунчавања или соларни дијаграм (како се још назива), отворили су Миланковићу широм врата у свет науке, посебно од тренутка кад већ увелико познати немачки научници – климатолог Владимир Кепен и геофизичар Алфред Вегенер – прихватају Миланковићеву криву осунчавања. Увијајући, пре свих, користи које Миланковићева теорија може да понуди палеоклиматолошким истраживачима, Кепен 1922. године

позива Миланковића на сарадњу. Кепен, наиме, моли нашег научника за дозволу да у свој „Приручник климатологије“ уврсти Миланковићеву „Математичку теорију климе и астрономску теорију варијације климе“, што Миланковић с посебним задовољством прихвата, док за Гутенбергов „Приручник геофизике“, који је израдио Вегенер, Миланковић пише следећа четири поглавља: „Положај и кретање Земље у васиони“, „Ротациона кретања Земље“, „Секуларна (вековна) померања полова“ и „Астрономска средства за проучавање климе у току историје Земље“.

Био је то, несумњиво, огроман посао, у који је наш генијални научник уложио много знања и труда, али и времена, јер је сложене прорачуне, провере и експерименте, обављао пуних петнаест година. Да је, неким случајем, имао на располагању савремену компјутерску технологију, исти посао би, кажу оновремени експерти, завршио за непуну годину дана.

И, као што је Кепен наслутио, Миланковићева теорија је постала драгоцен алатка при истраживању прастарих клима. Занимање за његово научно дело почело је нагло да расте широм планете после објављивања његових идеја, сазнања и прорачуна у монографији Кепена и Вегенера „Климе геолошке прошлости“ (1924. године).

(Наставак у следећем броју)

Миланковић са сином
Василијем 1917

Заменик директора
француског „Фигаро магазина“

НИ САМИ НИСТЕ СВЕСНИ КОЛИКО ЗНАЧИТЕ СВЕТУ

Жан-Кристоф Бијисон, заменик директора француског „Фигаро магазина“ у интервјуу за „Новости“: Косово је у сваком погледу аномалија. Француске власти су схватиле грешку

Србија није схваћена у историји. Свет није разумео огроман значај који има ваша географски мала земља. На Западу се заборавља шта је све Србија донела европској и светској историји, науци, духу, култури, политици. Не заборавимо шта свет дугује Србији, мото је моје личне борбе. Нисам само ја у питању. Има Руса, Енглеза, Италијана, Француза који скрећу пажњу на то колико је Србија, у суштини, важна земља, чега, можда, Срби сами нису ни довољно свесни.

Тако, о нашој земљи, у разговору за „Новости“, говори француски писац и новинар, амбасадор културе при Унеску, историчар по образовању, заменик директора редакције „Фигаро магазина“ Жан-Кристоф Бијисон, који је Србију почео да посећује 1996. године, када је написао своје прве репортаже о нашем главном граду. Од тада, објавио је бројне књиге и текстове о Србији, Србима и Београду.

- У почетку је то био искључиво професионални однос. С временом, почео сам да се занимам за историју, географију, културу, дух и цивилизацију Србије. И то ми је постала страст! - каже Бијисон.

*** Ускоро ће бити обележена двадесета годишњица бомбардовања Србије. И том приликом сте били с нама?**

- Тог дана када је започело бомбардовање, спонтано сам увече са својим пријатељима отишао пред Амбасаду Русије у Паризу. Неколико дана касније организоване су велике манифестације на тргу Конкорд, са барикадама испред америчке амбасаде. Том приликом су ме ухватиле и камере док сам носио повређену жену до кола хитне помоћи. Протестовало се и на парискком Тргу Републике.

*** Били сте у нашој земљи током бомбардовања...**

- У Србији сам, током бомбардовања, борао два пута, остајући по више дана. Сећам се да је таксиста јурио београдским улицама да би прешао мост пре ноћног проласка бомбардера, после чега је уследила артиљеријска паљба противавионске одбране, праћена сиренама. Импресионираност с почетка је већ после неколико дана нестала, уз храброст обичних људи који су ме окруживали уз поздраве „бомбардан“. Био сам у Београду и у ноћи када је бомбардована кинеска амбасада.

ПОТРЕБНО ПРИЈАТЕЉСТВО С РУСИЈОМ

*** Греш ли Запад што се одмиче од Москве?**

- Веома лоше се односимо према Русији. То је велика земља, која има своју културу, оријентисана је ка Европи, с којом има заједничку историју и цивилизацију блиску нашој. Потребно нам је пријатељство с њом. Русија је природни историјски савезник Француске, као што је то и Србија. На Западу се све своди на однос према Путину. Не може да се управља толико великом земљом као што се влада Швајцарском. У једном тренутку Русија ће изгубити стрпљење и оствариће велики евроазијски сан са Кином, тако што ће економски прегазити свет. А самим тим и политички.

ЖЕЛИ ДА ПОКАЖЕ БЛАГО НАШЕГ МУЗЕЈА

Кристоф Бијисон ће у мају представити нашу земљу учесницима семинара који у Београду организује једна француска банка, у јуну ће у Србији за „Фигаро магазин“ писати репортажу, док ће у јулу код нас доћи на одмор с породицом.

- Желим да покажем благо Народног музеја мојој супрузи и мајци. У њему се налазе изузетна ремек-дела европског и светског значаја - каже Бијисон.

Никада нисам поверовао да се радило о грешци и забуни.

*** Шта је данас решење за Косово?**

- Тамо нема правих граница. Ни са Албанијом, ни с Македонијом, ни са Црном Гором. Нема је ни између севера Косова и остатка Србије. „Држава“ је вештачка у и том смислу што су њене границе лажне. Не верујем у могућност разграничења. Не знам како то може да доведе до општег признања, тим пре када је данас све више земаља које своја претходна признања повлаче, схватајући да Косово није држава. Косово је аномалија - политичка, економска, социјална. Тамо, усред Европе, цркве чувају страни војници.

*** Не верујете у договор?**

- Не постоје договор који би свима одговарао. Север је дефакто прикључен остатку Србије, а остали део функционише као корумпирана „држава“, коју је као гангрену захватила мафија и коју штите Американци. И сви на то ћуте, јер сматрају да је то мање лоше од рата. Тај статус кво ће, по мом мишљењу, потрајати. А да би се уопште разговарало, Албанци прво морају да укину стопроцентне таксе које су наметнули. Док актуелни лидери Тачи и Харадинај не напусте власт, нема о чему да се разговара.

*** Написали сте својевремено књигу о Дражи Михаиловићу, као о хероју кога су издали савезници. Ко су данас савезници Србије?**

- Бомбардовање 1999. године, без дозволе УН, било је, с моралне тачке гледишта, издаја према Србији. Могло је, и тре-

Косметски чвор УЛТИМАТУМ ЗВАНИ „ПЛАТФОРМА”

ПИШЕ: Мирослав Лазански

Практично на 20. годишњицу агресије НАТО-а на СР Југославију из Приштине нам стиже албанска „платформа” за решење косовског питања. Заправо, не „платформа”, већ ултиматум, као да су га издиктирали власници најмање 300 атомских бомби. И шта сада да радимо око те „платформе”, да се смејемо или да плачемо? Јужна српска покрајина, земља са фуснотицом, шаље нама „платформу”.

Али иза фуснотице не стоји само Приштина, већ и ментори који имају бомбе. Који као да су чекали 20. годишњицу агресије да би нас опет подсетили да они немају намеру да промене мишљење. Добро је да нам својевремено из Хага саветодавно мишљење о косовској самопроглашеној независности није одаслато на Видовдан, памтило би се. Хоћемо ли и ову „платформу” памтити по 20. годишњици рата за Косово?

Хоћемо ли, дакле, и како успети да избегнемо директан избор између силе и права, хоће ли то, ипак, на крају бити пуко питање између моћи и слабости? Хоће ли то, ипак, бити и политичко решење које се заснива на интересима, а мање на лекцијама из историје, хоће ли нас то дефинитивно уверити да живимо у хобсовском свету хегемоније и силе у милитаристичком политичком дискурсу геоекономских мотива?

Но, како год да буде то мишљење, европска историја је показала да се сукоби не могу решавати без анализе њихових узрока и да се мир и безбедност не могу наметати силом. А залагање за правни поредак захтева, поред признавања свега тога, и политички компромис за његову заштиту. Јер, није довољно само изабрати мишљење.

Амерички и НАТО рат против СР Југославије 1999. године био је незаконит и према америчким и према међународним законима. Амерички Конгрес никада није гласао за такву одлуку, УН никада нису усвојиле такву одлуку, Југославија није поседовала никакво оружје за масовно уништавање, ниједан југословенски војник, авион или брод није прешао границе земље да би напао неку НАТО државу.

„Преговори” у Рамбујеу нису били преговори, анекс Б тражио је потпуну НАТО окупацију целокупне југословенске територије. Прави циљ рата било је распарчавање СР Југославије на што мање делове и потпуна војна, политичка и економска доминација САД на Балкану, као и рушење концепције националног суверенитета малих др-

жава. Приче о људским правима и универзалној правди за све у визури такве демократије приче су за малу децу. Оно што је Приштина једнострано прогласила долетело је на крилима НАТО авиона. Поклоњено.

Но, како сада после свега изаћи из тог правно-политичко-стратешког америчко-албанско-српског ћорсокака? Или, једноставније, зашто Американци више воле Албанце него Србе? Је ли истина заиста у томе да су Албанци рекли и показали Американцима да би могли да са њима, Албанцима, у региону, па и шире, имају великих проблема, док су Срби били конструктивни, мирољубиви и уздржани? Другим речима, да су Албанци показали „већи реметилачки капацитет” од Срба? Куда све то може да одведе?

Американци су пропустили да око Косова освоје срца и душе већине Срба, пропустили су да отворено покажу како цене достојанство српске државе. Прибежиште од етичког става моралности нашли су у крутом ставу ампутације дела српске државне територије. Очекивали су да ће бити довољно ако Срби дају довољно фармерки, довољно рок музике и довољно „Мекдоналдса”. Погрешно. Срби нису учествовали у „хладном рату” да би завредели такав груб поступак.

„Нови албански простор”, термин који се у Тирани и Приштини користи од 1999. године, економско, политичко, културно, саобраћајно повезивање Косова и Албаније, потпуна интеграција, о којој сада, наравно, нико неће отворено да говори, поставиће врло брзо и питање територијалног повезивања са Ал-

банцима у Црној Гори и у Македонији. А то је потенцијално ново „буре барута” на Балкану. Да ли о томе неко размишља у Вашингтону?

Дијалог између Срба и Албанаца није ни започео. Две нације, две културе, две религије, два језика, исти животни простор. И на слеђе неповерења и крвавих сукоба. Како то све превладати? Да би се кренуло напред прво је потребна заједничка визија тог простора, заједнички став о крајњем исходу. Са Запада се Београду и Приштини сугерише да се крене од обичних свакодневних питања и проблема, од струје, воде и саобраћаја. Историја „замрзнутих” сукоба показује да та метода никада није била успешна. Да се прво бавите комуналијама, а после ћемо о држави, то нигде у свету није успело. УН на Кипру покушавају да примене ту методу већ 35 година, али без резултата.

Наиме, када би постојао заједнички српско-албански став да ништа није договорено, све док не буде договорено, онда би дијалог о свим осталим стварима, вода, струја, повратак избеглица, саобраћај, све би то било

далеко лакше изводљиво. И све би то било много брже да и албанска страна поштује осећајност српске стране. Да постоји заједнички став о крајњем исходу, условљен општим споразумом о свим нерешеним питањима, онда би и претресање тешких и компликованих проблема било олакшано. Али Приштина одбија било какав компромис, а Вашингтон преко Приштине и косовског питања, заправо, врши притисак на Београд да се дистанцира и од Москве и од Пекина. У таквом амбијенту решење проблема је далеко, за то ће требати много времена, много јавне, а још више тајне дипломатије.

бало је, све то да прође без Француске. Србија се последњих двадесетак година осећала изданом од старих савезника у Европи и окренула се земљама које јој пружају руку, као што је Русија, с којом је везују традиционалне духовне, културне и историјске везе, али и Кина или земље Залива. Мислим да се, коначно, нешто догађа с Француском на том плану, парадоксално у односу на скандал који се догодио 11. новембра. Изгледа да су француске власти схватиле грешку. Осећају тај морални дуг према Србији. Председник Макрон ће ускоро доћи у Београд, постоји најзад политичка воља Француске да схвати да нам је Србија драга земља с којом,

осим економских веза, можемо да имамо и дипломатску блискост. Било је крајње време.

* Шта је утицало на те промене?

- Смениле су се генерације и ослободили смо се старих клишеа. Макрон је све-стан да Србија има дугу историју, веома блиску Француској. У исто време је и прагматичан. Зна важност тог односа у региону који економски контролише Немачка. „Ванси” на београдском аеродрому је одличан пример тих освежених веза. А уз економски интерес постоје и старо пријатељство и заједничке борбе.

* Колико на Француску можемо да се ослонимо на путу ка ЕУ?

- Искрено, не знам који би интерес Србије био да уђе у ЕУ. Ова организација сада није иста као пре десет година. Много више користи данас има од билатералних споразума широм света. С друге стране, можда смо ми на Западу мало размажени и видимо само недостатке ЕУ, без објективног сагледавања и користи које европски систем доноси. Али она у сваком случају мора да се реформише да би боље функционисала. Данас је много теже одређи се дела националног суверенитета који се преноси на Брисел.

Горан Чворовић
Извор: Вечерње новости

Салон аутомобила у Београду

**БЛЕШТАВИ СЈАЈ
„ЛИМЕНЕ ЕРГЕЛЕ“**

На нашој највећој сајамској аутомобилској манифестацији више од 400 излагача, међу којима је близу 250 иностраних фирми *У развој нових модела улажу се милијарде евра *Крагујевачка „Застава“ упорно трага за местом под сунцем

Недавно су затворене двери Београдског сајма кроз које је, како се и очекивало, похрлио велики број посетилаца. За овогодишњи Салон аутомобила у Београду изузетно занимање испољило је више од 400 излагача, међу којима је било близу 250 иностраних фирми жељних да прикажу своје најновије четвороточкаше. Посетиоци, којих је било готово из свих крајева Србије, имали су прилику да сем осталих модела виде десетак модела који су виђени само једном, и то на престижном салону аутомобила у Женеви одржаног само недељу дана пре салона у нашем главном граду.

Готово да не треба никога подсећати да је моторна индустрија привредни зајмац сваке земље. Зато није ништа необично што се производњи аутомобила разних врста и типова, у многим индустријски развијеним државама, али не само у њима, огромна пажња придаје развоју и производњи „лимене ергеле“ без које се живот многих људи и њихове активности просто не могу ни замислити.

Милијарде за електронику

А што се самог аутомобила тиче, он је последњих година толико усавершен да се, осим што има четири точка и мотор, може поредити једино с неком покретном машином испуњеном мноштвом електронике и механичких уређаја за чији је развој потрошено не стотине милиона него милијарди евра. Узгред речено, у развој једног од последњих Мерцедосових модела уложено је готово пет милијарди евра, а нешто мање новца је потрошено на нове „омеге“, „рено“, „пежо“ и још нека возила у

Нови модели аутомобили су веома захтевни у управљању њима

свету познатих и признатих аутомобилских гиганата.

Конкуренција, очевидно, чини своје, па нико - кад је реч о освајању тржишта - не жели ни за педаљ да заостане за другима. Зато се може рећи да неки данашњи аутомобили увелико превазилазе машту конструктора моторних возила, приближавајући се нечему што се колико јуче могло видети само у научнофантастичним филмовима.

Једна позната фирма, на пример, производи возила која се без великог трудаи финансијских средстава могу претворити у четири различита модела, зависно од жеље и потреба његовог власника. Ако власник таквог аутомобила, рецимо, пожели да пође на годишњи одмор, водећи собом вишечлану породицу и носећи поприличан пртљаг, неће му бити тешко да своје возило у кабриолет верзији „преправи“ тако да добије комби, а после повратка са одмора поново добије кабриолет како би му, док се вози, изнад главе пиркао ветар. Такав аутомобил, сем тога, може бити без класичног волана, јер се уместо њега налази „џојстик“ (палица слична оној у авионској кабини) чијим се померањем напред-назад или лево-десно возило усмерава у жељеном смеру, убрзава или кочи.

Савремени аутомобил је, дакле, тешко замислити без електронике. Мини компјутери регулишу проток горива, стављање мотора у погон, кочење возила, а није могућа безбедна вожња ни

**ТУРСКА НАЈОЗБИЉНИЈИ
ТАКМАЦ**

Недавно су очи многих наших становника биле упрте у Волфсбург, седиште немачког ауто-гиганта, очекујући вест о томе да би Фолксаваген могао да инвестира у нашу земљу, што би, нема сумње, потпуно променило привредни потенцијал Србије, јер би тада наш извоз робе премашио 4,5 милијарди евра годишње.

У прилично широкој „лепези“ Фолксавагенових производа би се, кажу стручњаци упућени у проблематику о којој говоримо, издвајао модел „сеат“ којим су наши купци задовољни.

Да, на крају, кажемо још и то да ће нам, ако Фолксаваген одлучи да инвестира у овај део Европе, најозбиљнији конкурент бити Турска, која се већ дуже бави плановима и предвиђањима немачке аутомобилске индустрије.

СТАРА, ДОБРА ВРЕМЕНА

Не зна се да ли ће се, кад је реч о нашој Застави, вратити она стара, добра времена када је годишња производња путничких и осталих возила премашивала бројку од 250 хиљада (толико је, наиме, аутомобила произведено годину-две пре распада СФРЈ).

Наша традиција у производњи моторних возила никако није занемарљива. Напротив, од 1953. до 2001. у Крагујевцу је произведено четири милиона и 334.000 аутомобила, те 170.000 камиона.

приликом наглог уласка у оштре кривинеи сл.

Све је више електронике и у кабини самог возила, почев од оне која се тиче аудио и видео технике, па до оних на права што одређују одстојање између двају возила или укључују мотор тек након што „препознају“ глас власника, јер у супротном нико други неће моћи да покрене аутомобил опремљен таквим и сличним системима.

**Аутомобилско
спортско срце**

Мада на први поглед нема неке непосредне везе између болида „формуле 1“ и обичног путничког аутомобила њихове судбине су, ипак, чврсто испреплетане, јер све што је као технички новитет примењено код болида, пре или касније је налазило примену и код обичних путничких возила (мада у почетку само код оних намењених купцима „дубљег џепа“). Тако је, на пример, било са диск-кочицама, спојлерима, сигурносним појасевима, радијалним гумама... А тако је, ето, и са применом турбокомпресора.

Турбокомпресор, дакако, данас и није нека посебна новина у свету аутомобилизма, јер је настао прилично давно и углавном је коришћен код возила са спортским карактеристикама. Међутим, последњих година дошло је до праве

револуције у погледу коришћења турбокомпресора и све је више аутомобила код којих се може видети тај уређај. Усавршен је управо на тркама, а први га је употребио тркачки тим француске фирме Рено.

Но, вратимо се овогодишњем салону аутомобила у Београду. Одржан је врло брзо након салона у Женеви на коме су посетиоци највећу пажњу поклонили возилима са електричним и хибридним моторима, која ће, према предвиђањима многих светских истраживача, постепено заузимати место аутомобила са класичним моторима са унутрашњим сагоревањем горива. Колико ће процес замене трајати зависиће од много чега, па и од цене самог производа, јер су електрична возила, засад, вишеструко скупља, тако да неке државе којима је веома стало до развоја властите аутомобилске индустрије нуде произвођачима електроаутомобила финансијска средства и друге погодности како би ухватили и одржали корак са новом и напреднијом технологијом. То ће, нема сумње, понајвише обрадовати борце за очување здраве животне средине о чијим покретима данас веома озбиљно размишљају владе многих држава.

Борба за место под сунцем

Па када све то имамо на уму, могли бисмо да се запитамо - где смо ми у свему томе, боље речено, да ли можемо да се упустимо у велику технолошку трку. Није, међутим, згорег да, с тим у вези, подсетимо да својевремено нисмо имали среће са светским моћницима који су бомбардовањем наше моторне индустрије зауставили њен развој на ниво од пре готово три деценије.

Али, шта је - ту је! Наша једина аутомобилска фабрика, крагујевачка Застава, чини све да се што пре прикључи оним фабрикама које не производе возила „на граници маште“, него онаква каква ће бити најдоступнија домаћем купцу. Према наговештајима руководиоца људи, разматрају се многе опције. Помињу се неке познате светске фирме како из Европе, тако и из Америке и са Далеког истока, али се до коначног избора мора још причекати. У последње време најчешће се говори о томе како би Фолксваген могао да производи неки од својих модела за који су највише заинтересовани купци не само из Србије, него и осталих бивших република негдашње Југославије, као и Грци, Турци, Албанци, Бугари и Румуни. У производни погон који планира да отвори 2023. године Фолксваген ће уложити милијарду и 400 милиона евра и запослити око 5.000 радника, при чему би са производних трака силазило чак 300.000 моторних возила годишње. Наши изгледи, дакако, нису мали, јер имамо ухватајућу радну снагу и стручњаке који су годинама стицали знање и искуство пратећи токове развоја светске аутомобилске индустрије.

Влада РИСТИЋ

Концерт посвећен жртвама агресије НАТО-а ОВО ЈЕ СРБИЈА

Песма „Волимо те
отаџбино наша“ поново је
измамила аплаузе на
отвореној сцени,
подсећајући на дане када
је сокопила браниоце
отаџбине

Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ 25. марта је на Великој сцени Народног позоришта у Београду одржао концерт под називом „Да се не заборави“, посвећен свим жртвама НАТО агресије.

Поред Ансамбла „Бинички“, хорове Министарства одбране и Војске Србије и Дечијег културног центра Београд, на концерту су наступили Горан Шепе, Зорана Павић, Кики Лесендрић, Миа и Уна Ганић, Оливер Њего, Снежана Берић - Екстра Нена, Жарко Данчуо и солисти на тромбону и фрули Александар Бенчић и Бора Дугић. Диригенти су били Катарина Божић, Игор Митровић, Невена Ивановић и Војкан Борисављевић.

Након кратког подсећања на 78 дана страдања која су обележила 1999. годину, програм је упечатљиво и емотивно отпочео „Песмом малом анђелу“, којом је Дечији хор оживео сећање на трогодишњу Милицу и све малишане који су живот изгубили током бомбардовања наше земље. Потом је начелник Ансамбла капетан фрегате Светозар Василески позвао на одавање поште невиним жртвама агресије, што је и учињено кроз Мокрањчев „Вјечнаја памјат“, где је уз „Бинички“ и Хор, солиста био ђакон Александар Секулић.

Болна сећања оживљена су кроз „Баладу нерођених“ Боре Дугића, „Actus tragi-cus“ Ивана Јевтића, уз солисту на тромбону Александра Бенчића, те потресну „Вилу са Кошара“ у извођењу Хора Министарства одбране и Војске Србије.

„Нека ратне игре престану“ била је порука Горана Шепе, песму „Срце хероја“ извео је Хор, „Груди балканске“ Неше Лептира отпевала је Зорана Павић, а Кики Лесендрић је свој наступ обојио пролећем кроз познату песму „Као птица на мом длану“.

Песму „Тамна је ноћ“ извела је Елеонора Баруџија, чувену Коенову „Алелуја“ сеistre Миа и Уна Ганић, учеснице концерта „Наша деца“, а Хор говорну фугу „Србија“. Оливер Њего је измаами буран аплауз песмом „Ово је Србија“, као и Дечији хор Дечијег културног центра са песмом „Ово је земља за нас“.

Концерт је завршен песмом „Волимо те отаџбино наша“ у извођењу Снежане Берић и Жарка Данчуа, којима су се потом придружили сви учесници у програму, оживевши сећање на дане када се музиком пркосило агресији, са тргова, мостова и улица, као што је и вечерас музиком поручено да заборавља нема и да ће сећање на невинне жртве остати вечно.

ВОЛИМО ТЕ ОТАЏБИНО НАША

*Вековна знамења
украс су нашег строја,
тробројка напред виори,
застава твоја и моја.*

*Погледом пилоти грле
насеља, поља родна,
у луци морнара зове
бескрајна пучина модра.*

Љубав се љубављу враћа.

*Волимо те отаџбино наша.
Са нама си сигурна,
са нама си јача,
са именом твојим у срцу
и твоја војска корача.*

Станоје Јовановић

Концерту „Да се не заборави“ присуствовали су високи војни званичници, чланови војнодипломатског кора и многобројни припадници Министарства одбране и Војске Србије.

Музички стручњаци су после концерта навели да се песма „Волимо те отаџбино моја“ вратила на велика врата, па стога неколико редова посвећујемо том делу и објављујемо стихове.

Песма Волимо те отаџбино наша рођена је две године пре агресије на нашу земљу. Надахнуте стихове написао је пуковник Станоје Јовановић, у то време начелник Новинско-издавачког центра „Војска“, које је пријемчивом музиком оплеменио композитор Раде Радивојевић.

Интерпретатори су били Леонтина – Екстра Нена и Милан Шћеповић, у пратњи Уметничког ансамбла МО Станислав Бинички. Сјајан спот припремила је тим „Заставе филма“ у режији Горана Костића. Уочи и током ратне 1999. године стекла је велики број поклоника, уселила се у многе домове и на тргове, оборивши све рекорде у броју емитовања на програмима радија и телевизије. Племећи родољубљем сокопила је народ и његову војску да истрају и одоле ратним искушењима. Доживела је овације у Минску, изводио је најпознатији руски ансамбл „Александров“, емитована је чак и на Си Ен Ену и Би Би Сију, а преведена је и на кинески језик. Предлагана је и за нашу националну химну.

Сустрет ранијих припадника зајечарског гарнизона

СНАГА ДРУГАРСТВА

Удружење војних пензионера Зајечара иницирало је и 11. марта организовало сустрет пензионисаних старешина 9. пешадијске бригаде и 23. пешадијске дивизије, који су радили у гарнизону Зајечар. Одазвало се око 90 пензионера из свих крајева Србије. Како је ово био први организовани сустрет, одзив је био задовољавајући.

Колико је било важно, добронамерно и општеприхваћено ово дружење, показало се да су бивши другови који се нису видели више година, дошли из Новог Сада, Београда, Шапца, Ниша, Краљева, Крушевца, Жагубице, Јагодине, Кладова, Неготина и Зајечара. Посебно је одушевио поступак генерал-потпуковника Милосава Симовић који је за пензионисане старешине обезбедио минибус, што је оставило утисак да

joш нису заборављени.

У касарни у Зајечару бивше припаднике војске примио је командант Тимочке бригаде, пуковник Владица Вучковић.

Пре почетка званичног дела сусрета, командант Гарнизона Зајечар примио је бивше команданте 9. пбр, пуковнике Ђиру Јовановића, Буду Стевовића, Зорана Ђаковића и Душана Новаковића, који су се са њим задржали у краћем разговору, баш у канцеларији где су и радили.

Пуковник у пензији Љубомир Рељановић, председник УВПС – Зајечар, изнео је кратак преглед о формирању 9. пбр 1969. године.

Изнети су подаци и сазнања о друговима који су погинули у ратовима или су умрли природном смрћу, минутом ћутања одата им је пошта. Дат је и кратак преглед учешћа бригаде у борбеним

ИЗ БОРБЕ У БОРБУ

Навршило се (11. марта 2019.) 75 година од формирања ратне бригаде у селу Речица у Лесковачком округу од партизанског одреда из Тимочке крајине (1944. године).

Бригада је у селу Вајуга (близу Кладова) из Румуније 1944. прихватила Украински корпус, па преко Србије, Босне и Херцеговине и Хрватске стигла 9. маја 1945. године у Ајдовшчину.

дејствима у последњим ратовима.

Бригада је 1991-1992. године учествовала у борбеним дејствима на просторима Лике и Кордуна, са командним местом у Војнићу. Веома успешно је затворила све правце од Карловца који из

воде према БиХ, организовала и учествовала у чувеној акцији деблокаде касарне „Логориште“. Бригада је дотуром материјалних средстава преко реке Коране довела оклопну јединицу до високог степена борбене готовости, омогућивши јој пробој из окружења и прелазак на слободну територију.

У време кризне ситуације са Хрватском 9. пбр добија задатак да брани правац који је изводио из Вуковара према Шиду, тј. између Драве и Босуте. Бригада је остала на положајима шест месеци.

Агресију 1999. године бригада је дочекала у потпуности спремна за извршавање ратних задатака. Део бригаде упућен у јединице на Косову и Метохији. План расељавања је у потпуности реализован.

Командант Тимочке бригаде пуковник Владица Вучковић са сарадницима изнео структуру јединице којом командује, задатке и проблеме са којима сусреће та јединица. Посебно је захвалио члановима УВПС Зајечар на уважавању, сарадњи и разумевању у решавању насталих проблема.

На споменик народном хероју Василију Ђуровићу – Жарком положени су венци бивших припадника 9. пбр, Команде гарнизона Зајечар и СУБНОР-а.

Потом су учесници сусрета посетили Спомен собу Бригаде, где су разгледали изложбене експонате.

Дружење је настављено у хотелу „Виена“ уз песму и весеље.

Договорено је да се нови сустрет организује 2020. године.

Љ. Рељановић

Из нишке МО
К „Ђеле Кула“У СРЕДИШТУ
ЗДРАВСТВО

Седница годишње Скупштине МО „Ђеле Кула“ ГРО Ниш одржана је 20. марта. Том скупу присуствовао је председник ГРО Ниш мр Милутин Пантелић, а посебан гост је био др Витомир Панчић, председник Комисије за здравство ГРО Ниш.

Након химне и почаст преминулим херојима отаџбине и члановима УВПС, председник МО Милошев Иван поднео је извештај за 2018. годину са посебним освртом на одбрану УВПС од напада минорних удружења и поједина-

ца. Након извештаја присутнима се обратио потпредседник МО Небојша Живковић и подсетио их на обележавање двадесетогодишњице агресије НАТО-а и том приликом дао кратак осврт на тај најтежи период на крају двадесетог века.

Учешће у дискусији узели су и Иван Бурсаћ и Славиша Мирчић, предлажући да се у што већем броју окупе војни пензионери и паролама искажу слагање за војном неутралношћу и презир према НАТО-у. Витомир Панчић је исцрпно упознао присутне са проблемима у здравственом збрињавању војних осигураника у Војној болници Ниш и ВМЦ Ниш, а и о најави побољшања тог сегмента. Милутин Пантелић је Миланки Младеновић уручио Захвалницу за допринос у раду и активностима Месног одбора.

И. Милошев

Осмомартовске вертикале

2 ОДЛИЧЈЕ ЗА НАДУ И САЊУ

Мало је, можда, примера да председник Градске организације УВПС, организује пријем жена – супруга умрлих и погинулих војних пензионера поводом

ске штедионице у Пироту уручене су Јубиларне плакете Удружења војних пензионера Србије за допринос у сарадњи са Градском организацијом војних пензионера. Њих две су почасни чланови организације.

Пријатно сам изненађена овим признањем. Како сам схватила то је једно од највећих у УВПС. Хвала Удружењу војних пензионера Србије, посебно захваљујемо господину Љубоми-

8. марта. Тај хумани гест негује се од пре четири године у Пироту и наишао је на топао пријем. На овогодишњем дружењу у читаоници Народне библиотеке у Пироту присуствовало је петнаестак жена.

О историјском развоју међународног празника, са освртом на права жена стечених након Другог светског рата у нас, говорио је председник Градске организације УВПС Драган Петровић.

Он је присутним женама честитао празник и пожелео дуг и срећан живот, уз напомену да их ова организација никада неће заборавити. Потом је дамама уручио скромне поклоне, дар градске организације.

Сигурно да ће двема дамама посебно остати у сећању овогодишњи дан жена. Надици Костић, директору Народне библиотеке у Пироту у Сањи Живковић Костић, директору Поштан-

ру Драгању председнику Удружења, хвала нашој организацији чији сам члан већ три године казала је Надица Костић, са широким осмехом на лицу, а на њене речи се надовезала Сања Живковић Костић.

Ја заиста немам речи којима бих могла да се захвалим. Као члан Удружења трудићу се да и убудуће што боље сарађујемо. Има зато простора. Поштанска штедионица и ја стојимо на располагању свим пензионерима, казала је Сања не кријући своје задовољство што је добитник тако високог признања.

На крају свечаности за све присутне приређена је закуска, а спонзори су били Трговинско предузеће *Мармил* и предузетник Зоран Стојановић – Сканси, пензионисани официр и члан Градског удружења УВПС.

С. Панакијевски

Осмомартовско дружење у Нишу

ПРИЈЕМ ЗА ПЕНЗИОНЕРКЕ

Градски одбор УВПС Ниш је 8 марта у Дому Војске, скромно, али достојанствено организовао дружење за припаднице лепшег пола – породичне пензионерке. Пријему су присуствовале чланице удружења из свих месних организација, тако да је то, за неко време, била Градска организација у малом.

Даме су обавештене о раду удружења, а указане су им могућности да у одређеним областима могу највише да испоље своју активност у оквиру УВПС. Позване су да се укључе у рад актива жена, пријаве за излете, где је дружење својеврстан лек за душу.

Уз пригодно послужење и даривање цвећа, дружење је било веома пријатно.

Формирано удружење ветерана Ратне морнарице

ТРАДИЦИЈЕ У ПРВОМ ПЛАНУ

У Свечаној сали Дома инвалида у Београду, уз присуство више од 40 оснивача, недавно је формирано Удружење ветерана Ратне морнарице.

Размеђујући мишљења о формирању удружења, пензионисане старешине Ратне морнарице дошли су до закључка да би, поред оног што је записано у документима и похрањено у архивама појединих историјских института, затим онога што су појединци објављивали у фељтонистици дневне или периодичне штампе, те онога што је сачувано у документацији Друштва за истину о НОР-у, требало видети шта је оно што постоји као колективно искуство, или колективно памћење, припадника РМ, а што није довољно афирмисано, а што би требало сачувати од заборавља, посебно када се ради о неким етичким садржајима и вредностима, а које би, више него до сада, требало афирмисати.

Удружење ће пре свега неговати морнаричке традиције. За првог председника Удружења изабран је контраадмирал у пензији Бошко Антић.

Обележен Дан жена

ОСМОМАРТОВСКО ДРУЖЕЊЕ

Градски одбор УВП Крушевац организовао је поводом Дана жена дружење за припаднице лепшег пола – породичне пензионерке. Скромно, али достојанствено у просторијама цивилних пензионера, обележен је и ове године међународни Дан жена.

Одазвало се више од двадесет жена. Председник ГрОД Душан Самарцић са члановима ГрОД, побринуо се за пријатно дружење жена, а каранфили, честитке и жеље за добро здравље, дуг живот, личну и породичну срећу, пријатну атмосферу учинили су још пријатнијом, што се и видело на задовољним лицима присутних припадница лепшег пола.

Чланови ГрОД УВП Крушевац посетили су особље Гар-

низонске амбуланте у касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу и припадницама лепшег пола, уз пригодне поклоне, честитали празник. У поподневним часовима чланови ГрОД посетили су десетак жена, које из здравствених разлога нису могле да се одазову прослави.

Велику заслугу у реализацији ове активности има председник Градског одбора цивилних пензионера Милоје Богичевић, који је уступио салу.

Посредством РТК Крушевац 8. марта Градска организација УВП Крушевац честитала је дамама празник, тако да ниједна припадница лепшег пола није била заборављена.

**Мр Александар
Симоновски**

Сећања на Други светски рат

НАШ ХЕРОЈ ВЕРА

У Кленачком атару, на месту званом Шицара, и ове године одржана је свечаност – сећање на стрељање Вере Благојевић, скојевке из овог краја, и више од 1.200 њених другова и недужних грађана. Уствари, то је била одмазда немачких фашиста за поразе које су трпели од тек основаних партизанских одреда, међу којима и Мачванског партизанског одреда. Ту, на Спомен-обележју, представници бораčkih организација Шапца, Богатића и Руме, МЗ Кленак, и других, организовано су одали пошту невини стрељаним родољубима. Свечаности су присуствовали и венце положили представници Војске Србије, Шапца и Кленка, представници удружења за неговање традиција ослободилачких ратова, Удружења војних пензионера Србије, бројни грађани,

ученици ОШ из Кленка и историчар Предраг Марковић.

Организатор свечаности Радослав Витомировић најпре је замолио присутне за минут ћутања, а затим подсетио на неке тренутке из Другог светског рата. Посебно је нагласио место и улогу КПЈ и скојевке Вере Благојевић, која је 1953. године проглашена за народног

хероја. О том периоду врло надахнуто подсетили су и говорници представници СУБНОР-а из Шапца Владимир Нинковић, из Богатића – Миролjub Јосиповић, представник Руме и Предраг Марковић.

Свечаност су увеличали ученици Основне школе „23. октобар“ из Кленка. Одабраним стиховима подсетили су на

ратна времена када је Вера

Благојевић била организатор и вођа народа за борбу против фашизма.

У делегацији УВП били су Ђорђе Момчиловић, Милан Бркић, Радмила Косановић, Илија Драгутиновић и Стеван Стојановић.

С. Стојановић

Дружење Батајничана ЧАРИ ВОЈНИЧКОГ ПАСУЉА

Неуморни чланови Месне организације УВПС у Батајници већ су познати по дружењу. Чим им прилике дозволе, окупе се у својој просторији, где сервирају гастрономске специјалитете. Увек је неко „дежурни“, дакле онај ко је задужен за припремање го-

збе. Поводи су различити, најчешће личне природе, али дружењем, реч по реч, одвија се активност у којој сви учествују. Готово по правилу приметне се прича о ранијим годиштинама, евоцирају успомене, продискутује се о проблемима који их море...

Овога пута, поткрај марта, Момир Котлаја приредио је војничког пасуљ, а поводом је две деценије од обарања „невидљивог“ авиона. Наиме, Момир је све до пензионисања службовао у 250. ракетној бригади. Момирово домаћинско умеће оцењено је високом оценом.

З. П.

Из личног угла ЗА СВЕ СУ КРИВИ ГЕНИ

Данас у свету влада криза свега и свачега, највише морала. Никада није било толико разлике међу људима. Неки су „тек сишли са дрвета“, а други „ходају по месецу“. Ниједна година на овој планети није без већих ратова и иних сукоба. Ратове изазивају и воде обично јачи народи против слабијих, намећући им своју демократију и друга вазална правила.

Свака светска криза и други велики догађаји, који погађају свет, почиње из Америке. Америка као држава званично постоји нешто више од два и по века. Становници су названи Американцима по континенту. Током живота сам прочитао и чуо да је становништво Америке настало од избеглица из више земаља света, који су у својим државама били у сукобу са законом, па избегли издржавање вишегодишње робије. Зато данас Америка, једина у свету, нема своју нацију.

Доласком у Америку ти досељеници донели су са собом све своје карактерне особине – силеџиство, жељу да је увек све по њиховом, да ни у чему и никоме не подносе никакве рачуне, да је њихова демократија једина

и најбоља у свету, да су увек и свуда власт. Та њихова генетска особина преноси се с колена на колено. Сваки амерички председник од краја Другог светског рата, за време свог мандата, по белом свету водио један до два рата, јер су им свуда „угрожени“ државни интереси, натурајући тим државама свој стил демократије и власт. „Демократски“ ратови вођени су у Кореји, Вијетнаму, Авганистану, Пакистану, Ирану, Ираку, Либији, Либану, Сирији... И шта је сада у тим државама? Без демократије су, у њима владају криминалци и сви су амерички вазали, уништена им је привреда, разорена земља, немају своје културе, а на власт дошли они који су, изгледа по генима, као оне прве избеглице који су створили Америку. Нико не може да разуме зашто су Американци у тим земљама изазивали и водили крваве ратове, па су после неког периода главом без обзира бежали из тих истих земаља. Поразио их је голоруки народ. Од тих народа узимали су њихово рудно богатство...

И тако Американци више од два и по века тероризују свет, генетски преносе своје особине с колена на колено. Данас су у Сирији а сутра ко зна где? Не размишљај на овај начин зато што мрзим Американце. Не мрзим их, али далеко им лепа кућа. Они раде свој посао и мисле на свој начин.

Народи Европе, изузимајући неке нације,

важе за мирољубиве. У својим генима немају жељу да живе у миру, него су „легли на руду“ и много тога што долази из Америке присвајају као своје. Американци имају „своје“ Уједињене нације које су до сада мало шта корисно урадиле за човечанство. Европа има Европску унију, која је, као и Американци, мало тога урадила за Европу, али је прихватила амерички НАТО. Тим савезом командују и руководе Американци. Покушавају да нам отму Косово, а ЕУ не може, изгледа, сама ништа без Америкаца.

Нама Србима упорно намећу неистину да смо геноцидан народ. И поред толико ратова, које су у свету водили Американци, они нису геноцидни!?

Негативни гени код народа и појединаца наступају онда када се у једној држави дуже време народ пролази кроз тешке стресове. Српски народ је од Косовског боја прошао кроз „милион“ буна и устанака, све ради слободе. Чак је издржао и два светска рата. Никада није имао дужи период мирне изградње и стварања државе. Да осети сласт слободе. У народу се, због овога, скупља нека горчина и преноси с колена на колено.

Да би се сваки народ, па и Срби, одупрео негативним људским генима, морају да се укључе све снаге, па да тако позитивно оријентисани буду бар један век без рата.

Стеван Стојановић

Обележавање пробоја из логора „Црвени Крст”

СЛОБОДА НЕМА ЦЕНУ

Пологањем венаца, опелом и сећањем преживелог логораша, обележена је 77. година од пробоја логора на Црвеном Крсту. Обележавању су присуствовали представници града, Нишавског округа, Војске, МУП-а, Српско-руског хуманитарног центра, а и многобројне организације и удружења, који су положили венце на месту страдања српског народа.

Венац је положила и Градска организација Удружења војних пензионера Србије Ниша.

Поред осталих присутних се обратио једини преживели логораш Владимир Јовановић (94), који је истакао да су у логору били заточени жене, деца и одрасли свих националности, а повремено и странци, односно са-

везнички и руски војници.

Логор је формиран септембра 1941. године, а први заточеници су били Јевреји и Срби таоци. Нема логора из кога је покушано масовно бекство, као што је то било у логору Црвени Крст. Бекство је покушало 147 логораша и 105 је успело да побегне, 47 логораша су изгубила живот.

Кроз логор је прошло преко 30.000 људи, док је њих 10.000 стрељано на Бубњу. Логор је био и сабиралиште, одакле су фашисти логораше слали у нацистичке логоре на територији Аустрије, Пољске, Норвешке и Немачке.

Данас је зграда логора Црвени Крст у аутентичном облику и прикупљен је велики број докумената, фотографија и наоружања, који донекле приказују голготу кроз коју је прошао наш народ.

Године 1967. отворен је Меморијални музеј „12. фебруар”, кога посећује велики број наших људи, ђака и многи други.

Мр М. Пантелић

Дан испуњен љубављу

МУЗИКА, СПОРТ, ПЛЕС

Традиционално и ове године ГО УВПС Подгорица, за своје животне изабранице, поводом Дана жена, организовао је спортско-рекреативни сусрет, другарско вече и обилазак временских и болесних војних пензионерки.

Дан раније организован је спортско-рекреативни сусрет за војне ветеранке у неколико дисциплина, где су такмичарке изказале своје спортске способности и љубав према рекреацији која у поодмаклим годинама пуно значи за здраво старење. По завршетку такмичења даме је чекао коктел и честитке за успешан спортски наступ.

Уочи 8. марта организовано је другарско вече у ресторану „Интернационал”.

Свечаност је почела обраћањем председника Удружења војних пензионера Црне Горе

Жељка Вукића. Он је дамама пожелио добродошлицу, честитао им празник, а затим захвалио за оданост и исказану бригу брачним друговима и породицама. Истакао је да су оне биле прави животни сапутници у миру и рату, подносећи сву тежину и суровост војничког живота: Бринуте сте о дјечи и дому, док су мужеве били на вјежбама, логоровањима, у мисијама мира и ратовима. Чувале су дјецу и дом.

Дружење је настављено уз музику, игру и уручење медаља и диплома најуспјешнијим такмичаркама, а за све честитке и захвалност за наступ и дружење. Своје стихове љубавне поезије представили су војни пензионери Радосав Пешић и Рајко Мартиновић.

И док уморни од игре бришу зној са чела, отпоче и извлачење лутрије и би за свакога по нешто.

Осмог марта организована је посјета старијим и боленим пензионеркама којима посјета са цвијетом пуном љубави и сјећања на минуле дане њима пуно значи и захвалише што нијесу заборављене.

Р. Здравковић

ИСТАКНИМО ДОБРЕ СТВАРИ

Редован сам читалац, претплатник и повремени сарадник нашег часног и поносног листа „Војни ветеран” пуних десет година. Могу да кажем да је ово гласило најконкретније и најтачније у нашој земљи, те одајем лично признање свима вама који радите у редакцији листа.

Као посебно жељим да истакнем чланке који су објављени у протеклом периоду, а који имају врло значајну улогу у едукацији и информисању наше војне популације и ширег аудиторијума у нашем друштву.

Текстови који се односе на превенцију здравља мр сц. др Часлава Антића веома су читани.

Посебно ми се допао чланак чији је наслов „Деловање на свест људи” др Алена Далса из САД, а у вези са доктрином и стратегијом Запада према источноевропским, афроазијским и другим земљама које нису са њима и уз њих. Тај текст оригинално и конкретно осликава деловање Запада на свест људи при рушењу и промени система, користећи исте методе рада на великом фронту од Русије до Србије. То би требало да знају сви народи света.

Прилог који је објављен у претпоследњем броју „Раме уз раме у великом рату”, који се односи на војну помоћ царске Русије Србији 1917. године у количини од 8.649.490 тона наоружања, војне опреме, хране и другог материјала, о чему садашње генерације недовољно знају, још један је парадокс. Зашто на споменику цару Николају у Београду не пише његова чувена изјава која гласи „Све, све ћу учинити за српски народ”. Да је среће и памети овакве и сличне теме и дилеме биле би урађене у планове и програме васпитно-образовног процеса младих генерација, да схвате суштину потребе за правдом, достојанством, чашћу, поносом, патриотизмом и да спознају циљ деловања Запада, са САД на челу, кроз примену специјалног рата према православљу, исламу и социјализму, а све у циљу остваривања глобалних фашистичких циљева. Свима би нам било боље.

Више је него очигледно да треба научити, знати, хтети, смети. Тако раде прави професионалци, визионари, патриоте, родољуби, домаћини и државници, а не шуше и буше.

Морамо учити и научити да стремимо ремекделима а не пиљарењу, да истичемо добре и жигосемо лоше ствари, да грешке исправљамо у покрету, да помогнемо једни другима, да се не делимо по вери нацији и политици, већ на људе и нељуде. Сви смо ми један народ који је неко некада беспотребно поделио и, да не бежимо од истине која је врло често сурова, тешка, па чак и трагична. Држећи се изреке „Нема посла без ризика, ни љубави без бола”, не можемо, не смемо, немамо право да ћутимо пред лицем правде и достојанством савременог, а обичног човека.

Учинимо бар мало нечег доброг за спас и напредак садашњих у будућих генерација.

Рефик Спахић, мајор у пензији

Шта доноси библиографија часописа „Ратник“

ПРЕПОЗНАТЉИВ ТРАГ У ВРЕМЕНУ

Ратник, месечни лист за војне науке, новости и књижевност, био је „расадник војних наука“ и „ручна књига официрског кора српске војске“. Његови научни, стручни и просветитељски садржаји имали су препознатљив утицај на буђење и стварање националне, друштвене и културно-просветне свести у српској војсци крајем 19. и почетком 20. века.

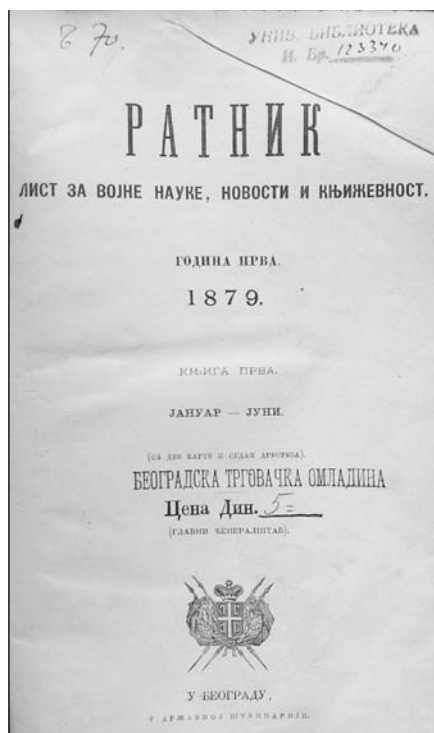
Као сведок једног времена, – времена када су Срби и њихова војска били пожељан и постојан савезник, времена када је у српском народу остварено јединство народа, војске и политике (Велики рат 1914–1918). Време је да учимо заборављене, а данас преко потребне теме из историје.

Садржај часописа *Ратник*, баш данас, у ово време и после 140 година од објављивања првог броја у јануару 1879. године, у време када мирољубиви свет и Србија обележавају стогодишњицу од почетка Великог рата, односно 75 година од престанка његовог излажења, представља архивски извор првога реда за изучавање, поред осталих, и тема из историје и теорије ратне вештине и њених предмета, историје ратова, опште и војне историје Срба, балканских и европских народа.

Од идеје до престижног часописа

Покушај да се са листом *Војин* учини озбиљнији продор војне књижевности, па тиме и, зашто не рећи, више писмености и интересовања за војне науке у шездесетим годинама 19. века, малобројном официрском кору српске војске – није успео. Па ипак, тај први „војнички лист“ на Балкану, осим што представља дело надареног и амбициозног официра Јована Драгашевића, образованог у 3. класи Артиљеријске школе, оставио је препознатљив траг у српској култури и писмености. У 1879. години још увек представља „живу“ инспирацију за развој војне књижевности и отварање новог војног листа. Његови садржаји – груписани око војничких тема које су се односиле на Организацију и администрацију; Тактику и стратегију; Артиљерију и науку о оружју; Инцирство и пионирство; Географију, Статистику и топографију; Општу историју и историју ратне вештине; Литературу и картографију и Новости у „нашој или којој другој војсци“ – присутни су све време, и после престанка његовог излажења, – као идеја водилца о нужној потреби покретања новог војног часописа. Говорило се да ће у војсци која нема свога гласила војни проналасци и успеси ратне вештине остати „нечувени и неопажени“, да ће војна знања остати својина и „право само извесног броја људи“ и да због тога „многи корисни рад остане довека непознат“, а плодне мисли „поједе прашина“.

Наредба Министра војног од 12. јануара 1879. године идентификује једно време.

Часопис за војне науке, новости и књижевност

Она није продукт једног човека (министра) већ, напротив, указује на непосредну и тесну сарадњу образованих, амбициозних и енергичних младих официра српске војске, њихових разговора и договора, који су стављали школујући се у Војној академији, уз професоре Јована Драгашевића, Милојка Лешјанина, Јована Анђелковића, Димитрија Ђурића и других. Сви они потврдили су се у пракси – прво, као аутори бројних и квалитетних прилога у листу *Војин* и – друго, као непосредни учесници ратова 1876–1878. на командним дужностима.

Јован Мишковић писао је, још као кадет за лист *Војин*, у којем је објавио преко двадесет текстова. Истакао се у ослободилачким ратовима против Турске. Његова официрска каријера до 1879. године, када је постао министар војни, потврђује да је, као и његове колеге, сматрао да српска војска мора да има свој лист. Уосталом, и сам је стављао уз професора Драгашевића.

Осим тога, садржај његових наредби и других докумената о новом војном листу чи-

не суштину разговора и договора који се могу сажети на следеће: прво, драгоцену списатељску и ратну искуства; друго, четворогодишњу праксу рада Историјског одељења Главног ђенералштаба (начелник Јован Драгашевић); треће, упутства како да се „прибирају дата“ нужна за писање „историје нашег најновијег рата“; четврто, концепт за све учеснике ратова, како да што објективније опишу своје и место својих јединица, учешће у борбеним дејствима током ратова 1876–1878. године. То су основе на којима је министар војни градио своју идеју и одлучио да је преточи у наредбу како би српска војска добила свој лист.

Штампање о трошку Министарства војног

Тако је, да би „том мртвилу и немој тишини“ учинио крај, Јован Мишковић, министар војни у влади Кнежевине Србије, решио да почетком 1879. године „отпочне излазити војни лист“ под именом *Ратник*, који је српској војсци – „после свршених ратова, и у време кад се наша војска, на основу стечених искустава бојних, има да препороди и учврсти“ – неспоран и неопходан. Министар је, већ у првом документу о војном листу, односно наредби „свим командама“, дефинисао услове, циљ и задатке тог новог војног листа.

Наредио је да ће се лист штампати о трошку Министарства, да ће га издавати Главни ђенералштаб, уређивати Историјско одељење, да ће излазити у месечним свескама од по 6 до 8 табака, са сликама, цртежима, плановима и картама и годишњом ценом од 90 „гроша чаршијских“, за питомце Војне академије и подофицире стајаће војске са ценом од 60 гроша, а за иностранство два дуката цесарска.

О квалитету и значају листа за војску министар пише да ће „бити научан и популаран“ лист, „приступан свима и свакоме“, и да треба учинити све „да ухвати што већег земљишта у војсци“. Осим тога, њиме је официрима „који имају научне спреме“ створена прилика да „покажу своје знање и вољу за рад– учећи узајамно себе и друге“ да, баш због тога, не треба „бити ни једног официра у војсци који неће прихватити овај лист“ и да сви треба да помогну да „што кориснији буде“.

Да се не би губило време око разраде задатака у вези са концептирањем садржаја листа, Јован Мишковић, – питомац 5. класе Артиљеријске школе и официр од 1. октобра 1865. године а почетком 1879. министар војни, – наредио је 6. јануара 1879. начелнику Ђенералштаба да садржај *Ратника* има три дела: први, Званични део, у коме ће се штампати сви „војни закони, укази, прописи, објашњења, рапорти, извешта, реферати“, односно све што буде од значаја и вредно за војску; други, Научни и поучни део, који ће објављивати начела и поуке из свих војних грана, организације и администрације, тактике и стратегије, географије и топографије, фортификације и грађевине, артиљерије и технике, судства и лекарства, историје и етнографије, премевања и крокирања, статистике и економије, односно, овај део „обухватиће садржаје како из целокупних наука за специјалисте тако и популарне поуке за шири круг војних читалаца“; и трећи део, Новине и књижевност (домаћа и страна), у којем ће се штампати „сви проналасци у свим војним гранама од вредности“ и сва „нова дела било само адреса

са ценом, било и кратки извод са рефератом", из кога је препознатљив садржај и вредност одређеног дела.

Службени лист и часопис војне књижевности

Истовремено, — као истрајан заговорник идеја за реформу и унапређење српске војске, постојан и храбар у рату 1876–1878, упоран истраживач и признати научник, — да би се избегле грешке у избору и вредновању понуђених радова за објављивање у часопису, он је готово до детаља разрадио методологију припреме часописа за штампање.

Инсистирао је да се при писању „огледа такт, углађеност и војно васпитање; а у критици чиста објективност“.

Реализација ове у српској војсци дуго присутне идеје о покретању војног часописа почела је, у односу на време када је „живео“ Војин Јована Драгашевића, у знатно повољнијим условима. Завршени су били ослободилачки ратови Србије против Турске (1876–1878), Србији је на Берлинском конгресу (13. јун – 13. јул 1878.) призната независност, а српска војска добила је прилику да се преко научних и информативних садржаја *Ратника* „препороди и учврсти“.

У почетку излагања *Ратник* је имао два подједнако важна задатка: први, да као службени војни лист објављује документа неопходна за „уредан живот“ војске и други, да штампањем крајњих састава из области војне књижевности и савремених војних догађања побољшава научну спрему и информисаност официјерског кора. Тако је, у оквиру првог задатка, у првих 20 бројева *Ратника*, до краја 1880, објављено 83 текста о уређењу војске, 120 чланака научног карактера и 70 других кратких текстова.

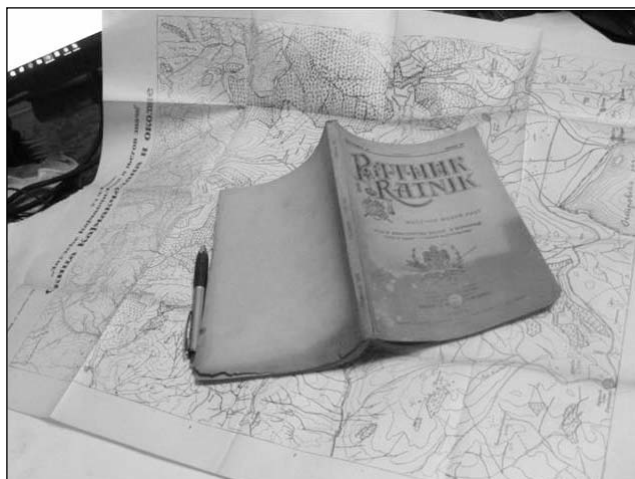
Од 1881. године садржај и задатак *Ратника* радикално су промењени. Наиме, откако је крајем 1880. године установљен *Службени војни лист*, *Ратник* се искључиво посветио публиковању радова из свих области војних наука, и то пре свега научног, па тек онда информативно-библиографског карактера.

Почетком 1881. године уредништво је — под утицајем Јована Мишковића и Јована Драгашевића, затим Стојана Стокића, Стојана Грујића, Прапорчетовића, Руменића и других највернијих сарадника часописа — обогатило садржај часописа новим рубрикама. Конкретне тематске садржаје, њихово груписање по бројевима, квалитет и карактер радова прецизније је наредбом дефинисао министар војни. Тако су *Ратнику*, поред стандардног садржаја — Научни и поучни део — тематски проширени стари, па чак и додати нови наслови рубрика: Новости и различности, Преглед новина и Књижевност.

Допринос едукацији официјерског кадра

Истовремено, што се за сам рад редакције часописа показало врло корисним, — представљен је састав редакције и администрације, те наведене њихове обавезе и дужности. Тачно се знало да редактор листа, уједно и начелник Историјског одељења, оцењује квалитет чланака или их, према сопственој процени, шаље на оцену начелнику Главног ђенералштаба, нарочито оне оригиналне радове који би могли изазвати „личну полемику“.

Одлуку о томе „који ће се чланак“ и када уврстити у садржај часописа и са каквим хо-

У *Ратнику* су објављивани и скице, карте, шеме и цртежи

нораром — доносили су заједно. Администратор листа имао је задатак да „прегледа новине и журнале“, да врши коректуру, припрема потребне планове и карте и врши дистрибуцију листа. Благајник, — уједно рачуновођа Главног ђенералштаба, водио је финансије часописа који се финансирао од претплате, новца зарађеног од продаје часописа, али и од државне помоћи.

Позитивно одређење Министарства и Ђенералштаба српске војске према часопису и, наравно, ентузијазам редакције и администратора у намери да *Ратник* постане најраспрострањеније књижевно штиво за едукацију официјерских кадрова, пресудно су утицали да часопис има квалитетне радове и да, све до јула 1888, редовно излази.

Уредништво *Ратника* је у том периоду настојало да прикупи што више радова о ратовима 1876–1878. године. Непосредно се обраћало „командантима, командирима“ и свим „вођама засебних одељења да изврше опис рада“ јединица са „којима су у последња два рата командовали“, да забележе кад се у рат пошло, под којом вишом командом, с каквом опремом, какви су били маршеви, логори, становање, исхрана, време, земљиште, а уколико је могуће да спису додају кроки и опис земљишта. За тих непуних осам година објављено је 109 бројева, од којих шест двоброја. Пети двоброј, свеска за новембар-децембар 1885, штампан је као посебна књига, под насловом „О болницама и касарнама са хигијенског гледишта“, а осталих пет са стандардним рубрикама и садржајима.

Да би се бар донекле сагледао обим урађеног посла у првих десет година, вреди истаћи да је у часопису до половине 1888. све време присутан Научни и поучни део, са чак 621 објављеним чланком. Други садржаји су знатно мање присутни. Тако је под насловом Различности објављено 37 чланка; Новости и различности 40, а у рубрици Књижевност — нове књиге 59 кратких текстова.

Јован Драгашевић је од јануара 1879. до половине 1888. г. уредио и објавио 109 бројева *Ратника*, а за штампу је припремио и свеску за јуни-јули. У првој години излагања објављена су три двоброја (јануар-фебруар, март-април и мај-јуни), а онда по један двоброј 1880, 1885. и 1886. године. У току 1879. године, у девет бројева, објављено је 125 чланака, или чак 14 текстова по једном броју. Од тада па до јула 1888. г. у просеку је у једном броју објављивано 10,5 чланака. Под уредништвом Јована Драгашеви-

ћа, у свим свескама часописа које је он уређивао, укупно је објављено 929 чланака.

И поред неспорног успеха, лист *Ратник* је, исто као и *Војин*, био изложен недобронамерним критикама. Да поменемо, на пример, лист *Отаџбина* са чланком „Кокин магацин“ (свеска из јануара 1882), у којем аутор замера *Ратнику* што „ћути и не говори о том проналаску“, о изуму „сина наше домовине“. Са текстом „У одбрану *Ратника*“ Јован Драгашевић је, исто као и када је бранио лист *Војин*, назвао текст из *Отаџбине* „злослутним приговором“ који „одсудно одбијамо од *Ратника*“. Истовремено је, истицао оне принципе (научност, објективност и истинитост) којима је *Ратник* стекао широки читалачки круг „за ствари војничке“, јер „иде у Енглеску, Шведску, Француску, Француску, Немачку, Аустрију, Русију, Италију“.

Администрација часописа као озбиљан проблем

И док је таквим радом уредништво настојало да побољша квалитет и обогати часопис новим садржајима, — његова администрација није, нажалост, успела да прати темпо рада Редакције. О стању у администрацији часописа Главног ђенералштаба је јула 1888. известио министра војног да је у „доста неповољном стању нађена“.

Администрација није знала „списак претплатника“, ни да ли сви официри примaju *Ратник*, журнале и листови које је уредништво примало нису комплетни и редакција је штампарији дугovala 11.282,54 динара. Због свега тога начелник Главног ђенералштаба је „повукао налог пуковника Драгашевића о штампању свезака за јун и јул 1888“, а новом уреднику, пуковнику Прапорчетовићу, наредио је да допуни садржај за јулску свеску.

Тако је после непуних осам година излагања часопис запао у финансијску кризу. Његов жестоки протагониста, истовремено и уредник и аутор бројних радова Јован Драгашевић, као да је „сагорео“ на овом новом задатку. Посветио се стваралачком раду, па се није довољно (а то му и није била дужност) посвећивао раду администрације, која је довела часопис у озбиљне проблеме.

Такво стање, на предлог начелника ђенералштаба, разрешио је министар војни, обуставивши даље штампање часописа и прикупљање претплата. Па ипак, не задуго, нови број *Ратника* објављен је, после „осмомесечног ћутања“, априла 1889. године. Од те краће, пролазне кризе, часопис је ушао у „зрелију“ фазу. Постао је предмет интересовања и финансијера и издавача (министарства и Главног ђенералштаба). Они су, прво, новим прописом од 14. априла 1889. о уређењу листа, а затим и наређењем (1. мај 1897.) о уређивању *Службеног војног листа* и *Ратника*, прецизирали појединости о структури садржаја часописа и задацима Редакције и Администрације.

Милоје Пршић

Шта доноси систематски преглед

Уређује: мр
сц. др Часлав
Антић

НА ВРЕМЕ ЗАУСТАВИТИ БОЛЕСТ

Редовно контролисање основних здравствених показатеља је од велике важности и омогућава да болести открију у почетном стадијуму када је лечење лакше, краће, а у неким случајевима и једино могуће. Сматра се да превентивни годишњи прегледи утичу на продужетак животног века.

Пред дан санитетске службе 3. јуна 2018. године министар одбране Александар Вулин, преко Управе за војно здравство покренуо је иницијативу да се установе систематски прегледи за војне пензионере. Удружење је ту иницијативу прихватило, па је преко општинских организација на територији града Београда, а у сарадњи са управником Центра војномедицинских установа Београд пуковником др Славољубом Сталетовићем организовало реализацију задатка.

Нажалост, од планираних стотину прегледа, јавило се тек 45 војних пензионера. Накнадно, у октобру месеца, општинска организација УВП Звездара организовала је прегледе за још десет чланова, али се јавило само њих пет. Од свих београдских општинских организација које су упућивале своје чланове на прегледе, детаљни извештај са програмом мера поднео је само председник Општинског одбора Звездара Милован Лалић.

Удружење је у извештају за седницу Главног одбора обавестило своје чланове о наведеној акцији и дало препоруку да свака градска организација на територији коју „покрива“ може да организује и пријави до 20 корисника војне пензије који желе да провере своје здравље. Прегледи за војне

Веома је важно на годишњем нивоу контролисати здравље

осигуранике се реализују у ВМЦ Карабурма, чији је главни претпостављени пуковник др Славољуб Сталетовић, који је инсистирао да се што већи број војних пензионера одазове и пружио сву помоћ Удружењу у организацији, на чему смо веома захвални.

Стрес као главни окидач

Систематски прегледи су значајни да се на време уоче болести које су још у почет-

ном стадијуму, када је и лечење лакше и краће.

Због убрзаног темпа живота, пензионерских брига за подмиривање комуналних обавеза и кућних потрештина, затим оних према унуцима што постају све бројније и обимније, бригае о висини пензије, личне и болести супруге, па и деце, војни пензионери су све изложенији стресу. Остаје мало времена за бригу о властитом организму, па се јавља императив да евентуалне сметње детектујемо на време.

Лекару се најчешће јављамо тек онда када тегобе које осећамо поприме такву размеру да ремете нормалне животне активности.

Да ли мора тако?

Редовно контролисање основних здравствених показатеља је од велике важности и омогућава да болести открију у почетном стадијуму, када је лечење лакше, краће, а у неким случајевима и једино могуће. Сматра се да превентивни годишњи прегледи утичу на продужетак животног века.

Систематски преглед подразумева једном годишње обављање интернистичког прегледа са ЕКГ-ом, преглед абдоминалних (трбушних) органа, ултразвук штитасте жлезде, спирометрију (провера функције плућа), отоскопски преглед (ухо, грло, нос), офталмолошки преглед, комплетну анализу крвне слике.

Почетак прегледа подразумева узимање детаљних података о евентуалним симптомима и здравственог историји породице. Постављањем одговарајућих питања лекар се оријентише и о евентуалним додатним прегледима који би требало да се обаве јер некада ни сам пацијент није свестан постојања неких тегоба, као ни фактора ризика.

Ризици и анализе

Квалитетан закључак ВМЦ Карабурма доноси на основу следећих података: (1) лични подаци: име, презиме, матични број; (2) фактори ризика: радни стаж, колико је ко година провео у трупи, на административним дужностима итд. (3) породична ан-

Компликације које
могу наступити због
грипа

ВИРУСНА ЧОБОЛЕЊА СРЦА

Готово да нема особе која у хладним зимским данима не добије неко вирусно оболење горњих дисајних путева, које се срећом, уз чајеве, аспирин и витамине брзо преболи. Грип не мимоилази ни једну нашу зиму. Многи га одбољују са високом температуром, али има и оних код којих се ова вирусна болест испољава у блажем облику, па се хвале да су га прележале на

ногама. Управо у тој групи „одважних“ због нелеченог грипа, али и других вирусних инфекција (коксаки, варичеле, итд) праћеном температуром могу се

неочекивано јавити последице на срцу.

Вирусне инфекције код око десет одсто болесника захватају срчани мишић, или срчану кесу. Најчешће обоје. Може се јавити у свим старосним добима, мада су томе подложнија деца, младе особе и оне изнад 60 година, посебно које болују од кардиоваскуларних и плућних оболења. Најчешћи узроци запаљења срчаног мишића су вирус грипа, вирус осипних грозница као што са рубеоле, варичеле, мале богиње, изазивач инфективне мононуклеозе. Када се после прележане вирусне инфекције јавља изузетно замарање, знојење и неправилан рад срца треба посумњати да је вирус захватио срце.

Најчешће последице прележаног запаљења срца су прираслице, тј. ожигљица на срчаној кеси. Те сметње се осећају као печење, болови или као иглом оштри прободи у пределу срца обично кад се време мања. Ове тегобе су у суштини безопасне, али се пацијенти од њих⁴уплаше. Вирусни миокардитис (запаљење срца) не оставља последице ако се на време препозна и лечи. У тежим случајевима може доћи до проширења срца, мада се то догађа изузетно ретко. У превентиви вирусних оболења срца најважније је препознати вирусне инфекције и адекватно их лечити, у чему је најважнији боравак у кревету и мировање све док симптоми постоје, без обзира на то што је температура лековима сведена на минимум. **Др Ч. Антић**

амнеза: болест једног од родитеља (инфаркт срца, мождани удар, повишен крвни притисак, дијабетес, чир на желуцу; (4) личне навике: ходање, пушење; (5) стрес: број премештаја, број година без породичног стана, брачно стање, несрећни случајеви и сл. (6) здравствена анамнеза (не болује, до сада боловао, сада болује). Далеко следи налаз и мишљење лекара.

На основу лабораторијских анализа лекар утврђује да ли је здравље

одговарајуће и ако није – шта је неопходно од додатних прегледа и анализа. На тај начин могу да се дијагностикују неке озбиљне болести у самом зачетку, када је лечење најефикасније као: Хашимото тироидитис, дијабетес типа II, Адисонова болест, разна крва оболења и сл.

Повишени крвни притисак је најчешћа болест човечанства, вро често не мора да даје симптоме, па пацијент, уколико нема навику да мери притисак, може и годинама да га има а да то и не зна. За то време висок крвни притисак оштећује крвне судове, ремети њихову еластичност, што може довести и до њиховог пуцања. Особе које имају породичну предиспозицију за хипертензију требало би, самостално или код лекара опште праксе, периодично да мере крвни притисак, те вредности да забележе и покажу их лекару.

Правовремено лечење

Број људи који имају повишен ниво шећера у крви је у сталном порасту. Та болест је често без симптома, па може и годинама да постоји, а да тога нисте ни свесни (аутор овог чланка, док је био у активној служби је две године пропустио обавезне систематске прегледе да би се тек у трећој години открио висок ниво шећера, а да пре тога ама баш ништа није осећао у вези са погоршањем здравља). Дијагноза болести се често поставља тек у узнапредованом стадијуму, када су већ настала оштећења.

Како би се овакве ситуације спречиле, важна је рана дијагностика и адекватно лечење.

Нормалне вредности шећера у крви су између 4,2 и 6 мм/л. Америчка школа померила је границу на 8.

Све више пацијената се јавља лекару са симптомима који указују на поремећај у раду штитасте жлезде, па је неопходно да се у оквиру систематских прегледа уради прво ултра звук жлезде, на основу кога би се, одредило које, уколико је потребно, лабораторијске анализе треба да се додатно ураде. Обично су то вредности хормона ФТ4- (слободни тироксин) и ТСХ (тиреотропин, хормон који лучи хипофиза)

Свим мушкарцима изнад 50 година је потребно да се једном годишње одреди ПСА, туморски маркер за простату, јер се евентуални тумор простате одлично лечи уколико се открије на време.

Под редовним систематским прегледом се подразумева и једном годишње гинеколошки преглед и ултразвук дојки као и мамографија (на систематском прегледу 2018. године било је и чланова УВП женског пола). Ултразвук дојки се препоручује младим женама чије је ткиво дојки прегусто, да би се мамографијом (рендгенски преглед) могло детаљно прегледати док се мамографски преглед дојки препоручује женама средњих година и старијим.

КАКО ТЕЛО ПОРУЧУЈЕ ДА МУ НЕДОСТАЈУ ВИТАМИНИ

Малаксалост и брзо замарање први су знаци којима нам тело поручује да му недостају витамини. Њихов недостатак, медицински назван хиповитаминоза, најчешће се јавља у пролеће, а најбоље лечи свежим воћем и поврћем.

Када је малаксалост доминирајући симптом, недостатак витамина могуће је брзо излечити помоћу препарата који садрже минерале, витамине и гвожђе, али се у сваком случају саветује појачана исхрана уз обилне порције воћа и поврћа пет пута дневно.

- Када се јаве и други симптоми попут суве косе, суве и перутаве коже, ломљивих ноктију, онда је вероватно посредни недостатак витамина Д3. Његов недостатак изазива запаљенске реуматске болести као што је реуматоидни артритис, а код жена и остеопорозу. Код недостатка витамина Ц и А, инфекције су чешће него иначе, а када нам недостаје витамин Б, нарочито Б12, можемо осетити трњење у рукама и ногама. Дефицит витамина Е у организму се не показује толико видљивим спољним знацима, него су симптоми уочљиви у крвној слици, па је тако показатељ недостатка витамина Е мања количина црвених крвних зрнаца - објашњава др Мирјана Лапчевић, специјалиста опште медицине у Дому здравља „Вождовац“.

Такође, при недостатку витамина слезница су мање отпорне на вирусне и бактеријске инфекције па ћемо хиповитаминозу открити и по томе што се чешће разболевамо.

Свеже воће и поврће, каже др Лапчевић, брже лечи од таблета, а она не саветује претерану употребу шумних таблета јер код претераног узимања могу да доведу до стварања каменаца о организму.

- Једино се витамин Ц измочи у вишку, али се ни код њега не препоручује узимање више од једног и по грама, јер тада оштећује везивно ткиво и може да доведе до појаве гиста, па чак и остеопорозе - истиче Лапчевићева.

Она додаје да највише витамина Ц садрже свежа паприка, келераба, кел и броколи, а од воћа поморанџа. Тако је, да би се излечио недостатак витамина Ц, довољно дневно попити једну чашу цеђене поморанџе и појести порцију келја. Недостатак витамина Б такође се често јавља, а да бисте га избегли, конзумирајте пилетину, говеће и свињско месо, туњевину, интегралне производе, орахе, кромпир, пасуљ, млечне производе, шампињоне и соју.

М. Лесковац

Извор. Сајт Жена

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT POSEBNE POGODNOSTI ZA VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен
Чуљић

Година XVII. Број 183 МАРТ, 2019.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ивани-
јум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Кли-
јенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часо-
ва;

***Славица Јањић и Љиљана ЈАКОВЉЕ-
ВИЋ**, из Београда, Хајдук Вељко венац 4-
6, тел. 011/415-3467, 064/8586510 и
069/162-3244; Клијенте примају понедељ-
ком, средом и четвртком: зими од 17.00 -
19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте при-
ма: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-
15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова.

За потребе војних пензионера ови адвока-
ти обављаће следеће правне послове: да-
ваће бесплатне правне савете и пружаће
све остале адвокатске услуге уз накнаду по
важећој адвокатској тарифи умањеној за 20
одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и
Гордана Бучевац Стефановић), односно 30
одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редо-
след адвоката дат је по редоследу склапа-
ња уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера Ср-
бије требало би да знате да услуге могу ко-
ристити чланови УВПС, чланови њихових
породица, као и сви остали војни осигура-
ници.

Преко Удружења могу се добити комп-
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина
за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организаци-
јама УВПС, или директно на тел. 011/8333-
142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и
011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Сличан сам Николи Тесли.
У џепу имам само
новчаницу са ликом Николе
Тесле!

Власт је као швепс.
Ако се много узме, изађе на
нос.

Ошкринули смо врата
демократији.
Има право да вири.

Поштење је као нова
хаљина.
Не треба га само имати већ
и показати.

Душан Старчевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надградње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информације:
**011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**

ПЕТ ДЕЦЕНИЈА 15. КЛАСЕ ТПШ

Сусрет припадника 15. класе Технич-
ке подофицирске школе биће одржан
18. маја 2019. године у ресторану До-
ма ВС у Београду (Француска 2). Поче-
так окупљања предвиђа се за 9 часо-
ва, а свечани ручак око 13 часова. При-
јављивање: Новаковић Рајко (064/
8075524) и Драгоја Вучен (063 /19 28
701).
Организациони одбор